

Miljöprojektlista

Här kan du se listan på alla inspirerande och spännande miljöinsatser som Västra Götalandsregionens miljönämnd har bidragit till under de senaste fem åren. De skapar både tillväxt och leder till miljöförbättringar på lång sikt!

Vi har en strategi

Miljönämndens strategi för Västra Götalandsregionens miljöinsatser innebär att vi ska samverka med olika partner i Västra Götaland och skapa regionala mötesplatser för miljödriven utveckling.

Vi ska ta initiativ till, driva och finansiera olika miljöprojekt ihop med andra, det vill säga näringslivet, kommuner och andra myndigheter, samt ideella organisationer.

Våra prioriterade miljöområden

Vi fokuserar på energi, livsmedel, transporter, vatten och miljö, och övrig miljödriven utveckling.

Projektlistan

Här ser du den listan på alla projekt som miljönämnden har beviljat pengar till de senaste fem åren. Vill du veta mer om något projekt underlättar det om du frågar efter både dess namn och diarienummer.

Vill du se din idé växa?

Vi stödjer nytänkande utvecklingsidéer som i stämmer med våra riktlinjer för projekt.

Mer information hittar du på vår webbplats

www.vgregion.se/miljoprojekt

Mer hållbara transportlösningar

Mer ekologiskt och närproducerat

Mer energieffektiva byggnader

• **ENERGI OCH MILJÖ**

Målet för Västra Götalandsregionens arbete med energifrågorna är att få ett långsiktigt hållbart energisystem och minskad klimatpåverkan. Vi fokuserar på insatser som ger effektivare produktion och användning av energi, och ökar andelen förnyelsebar energi. Bra projekt är sådana som leder till effektivisering, utveckling av förnybara bränslen och ökat miljömedvetande.

Vi prioriterar ökad användning av solvärme, satsningar som stärker lantbrukets möjligheter att bidra till ökad produktion och användning av bioenergi och breda insatser för mer energieffektivt byggande.

Genom dialogprocessen Smart Energi vill tillsammans med kommunerna och övriga aktörer genomföra förändringen mot ett mindre fossilberoende Västra Götaland

• **LIVSMEDEL OCH MILJÖ**

Inom livsmedelsområdet verkar Västra Götalandsregionen för en hantering av livsmedel som i hela ledet - från produktion till avfall - tar hänsyn till miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter. Exempel på prioriterade projekt är sådana som ökar andelen ekologiska livsmedel, ökar möjligheten för närproducerade livsmedel att nå ut på lokala marknader och ökar kunskapen om livsmedelskedjans påverkan på miljön.

Vi vill särskilt se satsningar på insatser inom jordbruksproduktion, lokal förädling av livsmedel och distributionssystem, som kan leda till ökad andel ekologiska och närproducerade livsmedel.

• **TRANSPORTER OCH MILJÖ**

Miljönämndens långsiktiga mål är ett hållbart transportsystem, som är effektivare och mindre energikrävande än dagens och som främst baseras på förnyelsebar energi.

Projekt vi vill prioritera är insatser som bidrar till att stimulera användning och produktion av alternativa drivmedel, leder till ökad tillväxt på marknaden för bilpooler och gör godstransporterna effektivare i Västra Götaland.

• **VATTEN SOM RESURS**

Västra Götaland har en lång kust och många insjöar och vattendrag. Miljönämnden verkar för en långsiktigt hållbar regional utveckling baserad på vatten som resurs.

Vi stödjer insatser inom näringar som är beroende av en god vattenmiljö för sin utveckling och överlevnad. Exempel på områden för åtgärder är produkter från vatten, utveckling av besöksnäring, båtutrustning och naturturism vid vatten.

• **ÖVRIG MILJÖDRIVEN UTVECKLING**

Västra Götalandsregionens miljönämnd kan också stödja andra insatser än inom våra insatsområden om de uppfyller övriga krav på bra miljöprojekt enligt våra riktlinjer.

ENERGI OCH MILJÖ

Förstudie om den fossilfria ekonomins betydelse för nya jobb i Västra Götaland

Analysen av förutsättningarna för ett systemskifte inom energiområdet ska ge stöd för en kommande huvudstudie som ska vara beslutsunderlag för en planerad övergång till mer hållbar utveckling. Miljösekretariatet och regionutvecklingssekretariatet 27-2005

Västcell - Energisystem med västsvensk bränslecell på kulturhuset Vingen Detta är ett pilotprojekt för att i Kulturhuset i Torslanda i Göteborg använda och förevisa kommande teknik med solceller, vätgas och bränsleceller för energiförsörjning. Torslanda Kulturhus (Göteborgs stads miljöförvaltning och Göteborg Energi, ABB, Volvo, Kulturföreningen Rosengården, ETC Battery and Fuel Cells AB) 100-2004

Närvärme i Västra Götaland Detta projekt ska främja konvertering av el- och oljepannor på landsbygden till närvärmeanläggningar för bibränsle. Bibränslet ska produceras lokalt av lanthuset. Detta ger både miljöfördelar och arbetstillfällen. LRF (Länsstyrelsen Västra Götaland, Energimyndigheten, deltagande ägare av pannanläggningar, EU) 12-2005

RES-e Regions EU-direktivet om grön el (RES-e-direktivet) förutsätter att andelen förnybar energi ska öka. Då behövs utöver en nationell strategi även regionala och lokala sådana, samt samordnade insatser. Inom detta projekt ska barriärer brytas ned genom att alla nyckelaktörer involveras. Energimyndigheten (EU) 48-2005

Energize Regional Economies, ERE En extern utredning ska beskriva och analysera de regional-, företags- och privatekonomiska effekterna för effektivare och förnybara energisystem i Västra Götaland, och ta fram en regional strategi för utfasningen av fossila bränslen som bidrar till växthuseffekten. Utredningen ska göras som en del av ett EU-projekt som region Frysland, Nederländerna ansvarar för. (Regionutvecklingsnämnden, Interreg IIIB) 27-2005

Solenergiinventering En snabbinsats för att skapa planeringsunderlag för lönsamma solenergisatsningar med ROT-bidrag i offentliga lokaler under 2006. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Falköping, Borås, Västfastigheter) 43-2005

Energigården Jordbruket spelar en viktig roll i omställningen av Sveriges energisystem, bland annat genom olika energigrödor och biprodukter. Projektets mål är att öka energiproduktionen från jordbruket i Västra Götaland med 5 TWh. Agroväst. 59-2005

Regional fördjupning av Bygga Bo-dialogens utbildning Boverket ledde inom det nationella projektet utbildningar på olika platser tillsammans med SP och IVL. I november 2005 hölls utbildningarna i Göteborg för byggnadsarbetare, fastighetsskötare med flera i Västra Götaland, för att bli grund för ett regionalt Bygga Bo-nätverk. IVL Svenska Miljöinstitutet (Boverket) 76-2005

Energisession 2006 En ny regional återkommande tillväxtorienterad mötesplats för energifrågor skapas. Konferensen anordnas av Västra Götalandsregionen tillsammans med ett tiotal regionala energiaktörer. Den första konferensen hålls 8-9 februari 2006 på Innovatum i Trollhättan. 86-2005

Miljö och energiinnovationer Projektet ska i samverkan med dem som stöttar entreprenörer utveckla ett koncept för kommersialisering av miljöinnovationer, för att lotsa dem till framgång. Innovatum. 87-2005

Samväte 2006 Ökad satsning för att inom nätverket Samväte i Väst främja vätgas och bränsleceller som energibärare. Bland annat ingår Samväte i Väst i det svenska konsortium som ska ta fram kriterier för vätgassatsningen i EU:s sjunde ramprogram för forskning och teknikutveckling. ETC Battery and Fuel Cells Sweden (Sveriges Miljöteknikråd, Vägverket, Region Halland, Region Skåne, EU Hyways, Energimyndigheten, KLIMP, näringslivet) 113-2005

Stöd till etablering av passivhuscentrum Ett centrum skapas för att samla alla aktörer som verkar för att utveckla marknaden för passivhus och andra typer av lågenergihus i Västra Götaland. Syftet är att vara pådrivande, sprida information och att ta fram standarder och kravspecifikationer för byggbranschen. Centrumet placeras med Alingsås kommun som värd. IVL Svenska Miljöinstitutet, (Energimyndigheten, Hans Eek, Aton Teknikkonsult, Lunds Tekniska högskola, samt SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut) 77-2005

Välten - energihushållning i befintliga flerbostadshus Bostadsrättsföreningen Välten i Göteborg ska renovera, energieffektivisera samt kretsloppsanpassa sitt landshövdingehus, byggt på 20-talet. Det ska göras utan att skada kulturkaraktären vare sig utanpå huset eller invändigt. Metoden som utvecklas ska sedan kunna användas för miljöanpassning och energieffektivisering av andra befintliga bostäder. Melica (Energimyndigheten, Brf Välten, Riksantikvarieämbetet) 138-2004

Energigården Förnybar energi från jordbruket kan ge många nya jobb. Projektet ska samordna insatserna för att öka produktionen genom bland annat demonstrationsanläggningar och teknikutveckling samt affärsutveckling. Agroväst (Jordbruksverket, KY Myndigheten, Energimyndigheten, deltagande företag m fl) 27-2006

Marknadsanalys av energigrödor Syftet var att undersöka svenska lantbrukares attityder till olika energigrödor och analysera hur ändringar av skatter, bidragsformer och oljepriser kan påverka odlarnas val. Agroväst (Göteborg Energi, IVL, Energimyndigheten, Skellefteå Kraft, Eskilstuna Energi & Miljö) 28-2006

Föreläsningsserie Energiteknik Chalmers EnergiCentrum, CEC har våren 2006 hållit fem öppna populärt hållna föreläsningar om aktuell energiforskning och miljöteknik och dess tillämpning. CEC (Göteborg Energi, Göteborgs universitet, Boverket/Bygga Bo-dialogen) 34-2006

Processeffektivisering i västsvensk petrokemisk industri PIP-projektet ska testa och sprida en metod för optimering av processtyrning främst i petrokemisk industri i Västra Götaland. Detta kan minska energianvändningen med 10 % och öka produktutbytet med 25 % vilket ger både konkurrens- och miljöfördelar på världsmarknaden. IVL Svenska Miljöinstitutet (Nynäs Refinery, Emerson Process Management) 37-2006

Regional boutställning i Alingsås - Renewable Energy and Building Exhibitions i Cities of the Enlarged Europe, REBECCE REBECCE är ett EU-samarbete med 8 deltagande länder. En bomässa ska hållas 2008 för att sprida kunskap om passivhusteknik, som har kommit längre i flera andra länder. I Alingsås där ett centrum för passivhus har etablerats, pågår ett antal olika passivhusprojekt. Alingsås kommun (EU, medverkande byggföretag m fl) 44-2006

Energisession 2007 Energisession är en årlig mötesplats för offentliga och privata energiaktörer och näringsliv i Västra Götaland. Fokus ligger på energieffektivisering, förnybar energi och ekonomisk utveckling. Konferensen arrangeras av Västra Götalandsregionen tillsammans med ett stort antal regionala partner. Energisession 2007 hålls i Borås. (Energimyndigheten) 52-2006

Etik och Energi Projektet ska minska andelen fossila bränslen för uppvärmning av Svenska kyrkans fastigheter i Västra Götaland. Syftet är att i samverkan med jordbruksföretag skapa lokala närvärmecentraler för bioenergi. Etik och Energi (medlemmar) 53-2006

Soluppgång i Väst Detta är ett program för att öka solenergianvändningen och samtidigt utveckla solenergibranschen i Västra Götaland. Här finns potentialen genom forskning och spetskompetens som på SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut och Chalmers, och hela solenergimarknaden är bara i sin linda. (Energimyndigheten, Länsstyrelsen, medverkande kommuner och företag) 111-2005

Rio Conventions Calendar 2007 Inför lanseringen av FN:s konvention om klimatförändringar i Nairobi november publicerades en internationell kalender med fotografier med miljöinriktning. Västra Götalandsregionen deltar med en presentation och logotyp i kalendern. 65-2006

Bioenergidagarna 23-26 augusti 2006 De internationella bioenergidagarna anordnades i samband med svensk-amerikanska handelskammarens, SACC:s entreprenörsvecka i Lidköping. Syftet var att höja kompetensen och skapa nätverk kring affärsmöjligheterna med bioenergi. Miljöpunkten Skaraborg (Tillväxt Skaraborg, Götene kommun) 67-2006

Waste Refinery Avfall blir en allt viktigare energiråvara, bland annat för att minska beroendet av fossila bränslen. Ett nationellt och på sikt internationellt kompetenscentrum med säte på SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut för hantering, system och teknik för omvandling av organiskt avfall till kvalitativ energi etableras. SP (Energimyndigheten, Högskolan Borås, Borås Energi & Miljö, Kvaerner power, Stena Metall, Brämhults Juice, Renova, Add X, Nordens pappersindustri, IQR Dacia, IMEGO) 68-2006

Innovatum - kommersialisering av miljö- och energiinnovationer Många miljöinnovationer är svåra att introducera på marknaden. Projektet behövs för att utveckla bättre metoder och samarbetsformer för att lotsa sådana uppfinningar till kommersiella framgångar. Innovatum (Sparbanksstiftelsen) 93-2006

Hur energismart är du? Syftet är att ge ett budskap med en "kick" till mer energieffektivt beteende både internt till Västra Götalandsregionens personal och för besökare. Västfastigheter (Skaraborgs sjukhus, Primärvården Skaraborg) 101-2006.

Vätgas Sverige 2007 Detta projekt ska vidareutveckla nätverksprojektet SamVäte i Väst till en nationell plattform i Västra Götaland för vätgasintroduktion, och samverka för att främja vätgas som energibärare. Planerade aktiviteter är bland annat koordination av demonstrationsprojekt och att verka för en skandinavisk vätgasstrategi. Vätgas Sverige Ideell förening (Region Skåne, Region Halland, Swentec) 116-2006.

Förstudie om socioekonomiska konsekvenser av utbyggnad av vindkraft i Gullspång

I Gullspång diskuteras flera storskaliga vindkraftsprojekt som kräver beslutsunderlag av olika slag. En socioekonomisk undersökning är viktig för att belysa sådana aspekter, för att bättre kunna avgöra vilka områden som kan vara aktuella för etableringen. Gullspåns kommun 118-2006.

Energieffektivisering i Querétaros industrier och affärsmöjligheter för svenska företag

Querétaro stad i Mexiko och Västra Götalandsregionen har ett samarbete kring kultur som nu utökas med miljö. Projektet handlar om att förmedla kontakter, metoder och produkter för energieffektivisering för industrin. 133-2006

Energieffektivt byggande och passivhus Miljönämnden fattade beslut om att satsa 24 miljoner kronor på tre år på ett regionalt program för att främja marknaden för energieffektiva byggnader och passivhus. Utformningen av programmet ska ske under 2007. 17-2007.

Föreläsningsserie Energiteknik Chalmers Energicentrum håller populära föreläsningar för att informera om forskning och intressanta initiativ på miljö- och energiområdet. Chalmers Energicentrum (Energimyndigheten, Boverket, Göteborg Energi) 28-2007.

The International Bioenergy Days Projektet ska skapa en permanent arena - nationell och internationell - i Västsverige för bioenergibranschen. Etablerade projekt och anläggningar ska visas upp och leda till nya kontakter och affärer inom miljöteknik. Samverkan sker redan med aktörer från USA, men projektet är tänkt att bli dörröppnare även till Baltikum och Ryssland. ÅFAB (medverkande företag och sponsorer) 39-2007

Smart Energi 2007 Inom klimatdialogen Smart energi ska en strategi tas fram i samverkan mellan näringsliv, kommuner med flera för att bli mindre fossilberoende. Arbetet ska ske under två år i sex olika fokusgrupper på olika teman, t ex fordon, bioenergi, uppvärmning och konsumtion. 108-2006

EEff Rwegions, ett EU-projekt om eleffektivisering inom hushåll och industri Målet är ökad energieffektivisering genom att minska hinder och öka kunskapen inom hushållssektorn och tillverkningsindustrin i Västra Götaland. KanEnergi Sweden (EU, Energimyndigheten) 61-2007

Energiteknikcentrum för batteri och bränsleceller ETC vidareutvecklar forskningsresultat för att bli kommersiella produkter. De nya satsningarna handlar om bränslecellsteknik för konsumentprodukter och Plug-in-batterier för hybridbilar som ska göra att man kan köra dem längre på elmotorn. Dessutom utvecklas material för mer miljöanpassade batterier och nya metoder för metallåtervinning från batterier. ETC (Regionutvecklingsnämnden, Energimyndigheten, Vattenfall) 72-2007

Västcell - energisystem med bränsleceller i Kulturhuset Vingen Detta blir det första stationära vätgas- och bränslecellssystemet i drift i Västsverige. I kulturhuset i Torslanda ska den digitala biografen drivas med solel och vätgasteknik. Installationen ska planeras och utformas på ett åskådligt sätt för att kunna visa upp och informera kring tekniken. Naturvårdsverket (KLIMP-medel) + Länsstyrelsen, Göteborgs stad, Göteborg Energi, Volvo, Preem, Vattenfall, ABB, Chalmers m fl för själva byggandet. 75-2007

Ansökan om samarbetsprojekt PassivhausPlus Detta projekt ska finansiera förberedelserna att vara leadpartner i ett EU -Interregprojekt runt Nordsjön om energieffektiva byggnader. 78-2007

ENGINE - energieffektivitet i små och medelstora industriföretag Projektet ska sprida kunskap om hur SME kan minska sin energianvändning. En verktygslåda och metod tas fram så att företagen själva kan komma igång. Ett nätverk av dem som utbildats att bli energiutredare i företagen och experter ska bilda en pool. EU, Energimyndigheten, deltagande företag 80-2007

Passivhuscentrum i Alingsås Passivhuscentrum ska vara en samlande och pådrivande kraft för att sprida passivhustekniken regionalt, nationellt men också internationellt genom EU-programmet REBECCE. Passivhuscentrum som placeras i Alingsås, ska vara en kombination av administrativt- och besökscentrum där man kan hålla både utbildningar och ha utställningar. Passivhuscentrum ska ledas av en styrgrupp och vara knutet till ett utvecklingsråd. Alingsås kommun 81-2007

Biogas Brålanda, småskalig biogasproduktion satt i system Det finns en stor potential att utnyttja energi från jordbruket. Biogas ska framställas genom gemensam rötning av gödsel från flera gårdar i Brålanda. Gasen kan uppgraderas till fordonsgas, men också användas för produktion av lokal el eller värme. Från rötgasanläggningarna kan ledningar gå vidare till en stamledning för gasdistribution till tätorten, och till exempel tankställen där. Genom att småskaliga verksamheter kopplas ihop med en infrastruktur av gasledningar når man storskaliga fördelar. Innovatum (Landsbygdsprogrammet via länsstyrelsen, Mellerud och Vänersborg kommuner, Fyrbodals kommunalförbund, LRF) 92-2007

Waste Refinery - ett centrum vitalt för ett uthålligt samhälle Kunskapscentrumet Waste Refinery utvecklar system och teknik för att omvandla organiskt avfall till förnyelsebar och högkvalitativ energi på ett optimalt sätt. Partner är västsvensk forskning, näringsliv och kommuner. Waste Refinery, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Energimyndigheten, Borås stad, KK-stiftelsen, regionutvecklingsnämnden, Högskolan Borås, Chalmers samt en rad forskningsinstitut, kommunala bolag och privata företag.) 123-2007

Energisession 2008 Energisession ska ge möjligheter för regionala och lokala energiaktörer att kompetensutveckla och knyta kontakter. Energisession ska utöver att vara en kanal för resultatspridning för de energiprojekt Västra Götalandsregionen stödjer också vara ett forum för diskussion och reflektion kring aktuella energifrågor. Under Energisession 2008 hålls också dialogmöten inom alla fokusområden i klimatdialogen Smart energi. Miljönämnden (Business region Göteborg, Göteborg Energi, Renova) 124-2007

Klimatkonferens 18 januari 2008 Konferensen ska öka kompetensen och beredskapen om klimatförändringarna och konsekvenserna för lantbruket och landsbygden, och hur man kan arbeta vidare. Hushållningssällskapet Väst (Länsstyrelsen Västra Götaland, Bohusläns museum) 131-2007

Demonstrationsprojekt passivhus i Misteröd Uddevallahem har uppfört 39 lägenheter, 27 radhus och 12 gruppbestäder, som passivhus. En lägenhet ska upplåtas dels för uppföljning, dels för visning för att kunna sprida kunskapen om passivhusteknik vidare. Bostadsstiftelsen Uddevallahem 136-2007

Hamnhuset - demonstrations- och infoprojekt Älvstranden Utveckling som ägs av Göteborgs stad, har byggt Sveriges största flerbostadshus utan värmesystem. I huset på Norra Älvstranden, finns en visningslägenhet som kan bokas via passivhuscentrum. Där kan beräkningar metoder och teknik visas för att sprida kunskapen om passivhus. Hamnhuset Älvstranden Utveckling AB (Boverket och Bygga Bo-dialogen, NCC, White Arkitekter, Ramböll, Flygfältsbyrån, Bengt Dahlgren. 141-2007

Program för energieffektiva byggnader Miljönämnden har beslutat om ett fördjupat program för att främja marknaden för energieffektiva hus. Beställare av hus ska få hjälp och kunskaper, och kommunerna få stöd för mer energieffektiv bebyggelse. Det handlar inte bara om nybyggen utan till exempel genom renovering av bostäder från miljonprogramsområden kan energianvändningen reduceras kraftigt. Ett av målen är att kommunerna i Västra Götaland aktivt ska verka för energieffektiva byggnader. Miljönämnden har tidigare beslutat om tjugofyra miljoner kronor för genomförandet av det treåriga programmet. 17-2007

Seminarium i Kungälv om passivhus Syftet är att ge kunskaper om minskad energianvändning och minskad klimatpåverkan till dem som arbetar med stadsförnyelse; politiker, tjänstemän och fastighetsförvaltare. Kungälv ska därefter mer aktivt kunna arbeta enligt programmet för energieffektiva byggnader. Kungälvs kommun 18-2008

Samarbetsprojekt energieffektiva byggnader inom Inrerreg IVB-programmet Built with CARE för Nordsjön Projektet syftar till att få energieffektiva byggnader att bli det självklara valet. Regioner från Belgien, Tyskland, Nederländerna Storbritannien och Sverige deltar. Västra Götalandsregionen är projektledare och ansvarig för delområdet marknadsföring. 25-2008/

Power Cluster - utbildning och affärsutveckling Syftet är att etablera ett samarbetskluster runt Nordsjön för att förbättra förutsättningarna - infrastrukturellt, industriellt, kunskaps- och utbildningsmässigt - för havsbaserad vindenergi. Projektet ska öka kunskaperna och intresset för vindkraft både hos allmänhet och intressenter. Chalmers tekniska högskola (Regionutvecklingsnämnden, Interreg) 29-2008

Power Cluster - kommunikation Öckerös särskilda del i satsningen på havsbaserad vindkraft är att kommunen ingår i ett etablerat vindkraftsnätverk längs kusten och man kommer att genomföra vissa aktiviteter, dels en konferens dels möten - seminarier. Öckerö kommun (Regionutvecklingsnämnden, Interreg) 30-2008

Kunskapscentrum gårdsbaserad biogas Naturbruksgymnasiet Sötåsen ska med sin fullskaliga biogasanläggning vara en demonstrationsanläggning och utbildningsplats för att lantbruket ska kunna ta tillvara gödsel och växtrester för lokal produktion av biogas till el, värme och fordonsbränsle. (Gymnasiestyrelsen Västra Götalandsregionen) 33-2008

Föreläsningsserie i energiteknik på Chalmers våren 2008 Chalmers Energicentrum håller populära föreläsningar för att informera om forskning och intressanta initiativ på miljö- och energiområdet. Chalmers Energicentrum (Energimyndigheten, Boverket, Göteborg Energi) 34-2008

Förstudie vindkraft Västra Götaland Förstudien ska vara ett underlag för en planerad större satsning för att främja vindkraft i Västra Götaland, och inför det första planerade mötet i vindkraftsdialogen i maj 2008. Studien ska visa omfattning, marknad och förutsättningar i Västra Götaland. Vattenfall Power Consultants 53-2008

Förstudie om databas för passivhus Projektet ska ta fram underlag för hur en databas ska byggas upp. Databasen är tänkt att visa information om och uppföljning av byggda passivhus, marknadsföring av aktörer med kompetens på området med mera. (Energimyndigheten) 58-2008

Produktutveckling småskalig biogasanläggning Syftet är att utveckla och testa en biogasanläggning lämplig för olika lantbruksföretagsbehov, och som kan serieproduceras i moduler. Det övergripande målet är att kunna använda en västsvensk biogasanläggning med garantier och service, i projekt som Biogas Brålanda. Dessutom ska kunskaperna om biogasproduktion kunna spridas genom Naturbruksgymnasiet Nuntorps utbildningsinsatser. Innovatum (Länsstyrelsen Västra Götaland - EU-s landsbygdsprogram, Sparbanksstiftelsen Väst, Elis Johansson Smides AB) 62-2008

Konvent om klimatförändringar Ett ungdomskonvent ska hållas om klimatförändringen och ska försöka skapa debatt mellan gymnasiestudenter och politiker om vad vi i Västra Götaland kan påverka i frågan. Hållbar utveckling i Väst 8-2008

Förstudie Vindkraft Västra Götaland Rapporten ska innehålla en översikt över dagsläget och marknaden för vind samt om flaskhalsar och framgångsfaktorer för att snabba på etableringen av fler vindkraftsverk. Underlaget används på ett upptaktsmöte för vindkraft maj 2008. 53-2008

Förstudie till databas för passivhus Miljönämnden ska tillsammans med Energimyndigheten finansiera en förstudie om en databas för uppföljning och demonstration av olika energieffektiva byggnader och deras prestanda men också för marknadsföring för aktörer inom passivhusområdet. 58-2008

Utbildning för energirådgivare i passivhusteknik Genom att utbilda de kommunala energirådgivarna i Västra Götaland om passivhustekniken, kan det stora intresset hos privatpersoner hanteras i kommunerna. Då behöver inte enbart Passivhuscentrum ta emot alla frågor. Energiråd Väst (kommuner i Västra Götaland, Passivhuscentrum) 65-2008

Milparena, energieffektivisering i miljonprogramsområden Milparena (miljonprogrammarena) ska följa upp metoder och teknik för att minska klimatpåverkan från bostäder i miljonprogrammet från 1965-75 när de renoveras. Erfarenheterna ska sedan spridas i byggsektorn i Västra Götaland. Chalmers Energicentrum (Energimyndigheten, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Alingsåshem, Bostadsbolaget, Bostads AB Poseidon, Egnahemsbolaget, Familjebostäder, Gårdstensbostäder, + konsulter och byggföretag) 77-2008

Demonstrationsprojekt Hamnhuset och Akterhuset Sveriges största flerbostadshus som är passivhus, det vill säga extremt energieffektiva, byggt av Älvstranden Utveckling AB. Här finns visningslägenhet och informatör samt infomaterial. 80-2008

Demonstrationsprojekt Passivhus i Misteröd Uddevallahem har byggt parhus och gruppbofästelser som är passivhus. Här finns visningslägenhet och informatör samt infomaterial. 81-2008

Demonstrationsprojekt Brogården och kv. Ekslutningen Brogården, ett miljonprogramsområde med 300 lägenheter är renoverat med passivhusteknik av Alingsåshem. Kvarteret Ekslutningen är ett nytt flerbostadsområde i form av passivhus. Här finns visningslägenheter och informatör samt infomaterial. 84-2008

Soluppgång i väst, del 2 Projektet ska öka kunskapen men också antalet installationer av solenergianläggningar i Västra Götaland. Det sker på tre sätt; branschutveckling, kommunal samverkan och information och samordning. Hållbar utveckling i Väst (Energimyndigheten, Länsstyrelsen i Västra Götaland, deltagande kommuner och företag) 92-2008

Nordisk passivhuskonferens Den andra nordiska passivhuskonferensen hålls i Göteborg 27-29 april 2009. Målet är att samla regional expertis, forskare, byggindustri och beslutsfattare för att sprida erfarenheter och kompetens, visa goda exempel och stärka samarbetet. IVL Svenska Miljöinstitutet (Energimyndigheten, REBECEE, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Sveriges Byggindustrier, Passivhuscentrum) 97-2008

Marknadsföring av Västra Götalandsregionen som en föregångare inom energieffektivt byggande Projektet handlar om deltagande i två internationella konferenser World Urban Forum (WUF4) i Nanjing i Kina samt World Sustainable Building Conference (SB08) i Melbourne, Australien. Västra Götalandsregionens satsningar framgår av utställt material i samverkan med Boverket, Exportrådet, Formas med flera.) 98-2008

Bioenergikombinat Projektets syfte är att få tillräckligt underlag till att uppföra en anläggning som producerar fler än en energibärare (här biogas och etanol), ett så kallat energikombinat. Åmål (Fyrbodals Kommunalförbund, Sparbanksstiftelsen Väst, Regionutvecklingsnämnden, Nordals Härads sparbank, Innovatum Teknikpark, Dalslandskommunernas kommunalförbund) 100-2008

Forskning för utveckling av hållbara energisystem Målet är att skapa internationella forskarnätverk som kan bidra till långsiktigt hållbar problemlösning och produkt- och systemutveckling inom energiområdet för samhälle och näringsliv. Chalmers Energicentrum (Regionutvecklingsnämnden, Energimyndigheten, Göteborgs Energi, medverkande företag) 101-2008

Energigården Energigården ska vara en pådrivande kraft för att öka produktion och användning av energi från jord- och skogsbruket. Detta sker genom insatser för teknikutveckling, utbildning, affärsutveckling med mera. Agroväst (Landsbygdsprogrammet Länsstyrelsen, Energimyndigheten, LRF) 15-2008

Marknadsöversikt energieffektiva småhus 111-2008

Waste Refinery 2009 - ett centrum vitalt för ett uthålligt samhälle Waste Refinery ska under sitt tredje år satsa vidare på utveckling av behandling och system för optimal användning av avfall som energiresurs. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Energimyndigheten, regionutvecklingsnämnden, Borås stad, Högskolan Borås, Kunskapsstiftelsen, Borås Energi & Miljö, Chalmers tekniska högskola, ett tjugotal företag) 115-2008

Passivhuscentrum Passivhuscentrum drivs ihop med Alingsås kommun av Västra Götalandsregionen inom ramen för programmet Energieffektiva byggnader i Västra Götaland. Det ska vara ett kompetenscentrum och pådrivande kraft för mer energieffektivt byggande. Fokus i årets satsning är att höja kunskapen om passivhus hos kommunerna i Västra Götaland. Målgrupper är särskilt politiker och tjänstemän inom bygg- och plansidan. Passivhuscentrum är också en viktig kontakt för EU-projektet Build with CaRe. Alingsås 132-2008

Trollgräs Målet är en storskalig anläggning för biogasproduktion och uppgradering till fordonsgas i Grästorp, med gasledningar till Trollhättan. Biogasen ska framställas av grödor och restprodukter från jordbruket i Grästorp. Grästorps biogasförening (Landsbygdsprogrammet, Grästorps kommun, Biogas Väst, Grästorp Energi AB, Trollhättan Energi AB, Scandinavian Biogas Fuel AB) 127-2008

Energieffektiv renovering av småhus Det finns många hus med renoveringsbehov bl a från 70-talet. Syftet med projektet är att byggbranschen ska utveckla paket för energieffektiv renovering för att erbjuda småhusägare. Energieffektivahus i Göteborg AB 135-2008

Power Väst Målet i detta projekt är att skapa samverkan mellan alla aktörer på vindkraftsområdet. Detta ska stärka och utveckla branschen för att få en snabbare etablering i Västra Götaland. (Energimyndigheten, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) 136-2008

Mellanlanda 2009 Västra Götalandsregionen medverkade i Lokal Utveckling Västra Götaland konferens Mellanlanda 2009 med temat "Energi och miljö i en hållbar landsbygdsutveckling". Lokal Utveckling Västra Götaland (EU landsbygdsprogram, Leader, länsstyrelsen Västra Götaland, Sjuhärads kommunalförbund, Borås, Ulricehamn, Landsbygdsnätverket, Hela Sverige ska leva, Hushållnings-sällskapet, Companion, Näringsliv Ulricehamn, Sparbanken Ulricehamn, Studieförbundet Vuxenskolan) 18-2009

Koordinator för energieffektiva byggnader Miljönämndens program för energieffektiva byggnader innehåller spridning av information och samordning och stöd till byggbransch och kommuner med flera som satsar på energieffektivt byggande. 21-2009

Information och kompetenshöjande åtgärder, byggnation av passivhus, Östra Tjuvsundsberget Kungshamn Stöd till kompetensutveckling och utvärdering av byggande av passivhus i vindutsatt läge och till kommunikation till hyresgästerna. Sotenäsbostäder AB 25-2009

Kommunikationsåtgärder inom programmet för energieffektiva byggnader Kunskap om nyttan av energieffektiva byggnader ska spridas ännu mer i byggbransch och hos kommuner med flera. 35-2009

Från lågenergihus till aktivhus - nästa generations energieffektiva byggnader i Kongahälla, Kungälv Denna förstudie som utförs av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, ska kartlägga möjligheterna för kommunen att planera för att optimera energiproduktion, tillförd energi och återanvändning av energi i en helt ny stadsdel. Tanken är att husen ska kunna producera energi. Närmare 900 nya bostäder plus lokaler för verksamheter och handel ska byggas med start 2010, för att staden ska kunna växa. Kungälv kommun 46-2009

UngEnergi Projektet UngEnergi har tidigare drivits inom klimatdialogen Smart Energi. Då hölls sex Framtidstorg på olika orter i Västra Götaland. Nu ska intresserade kommuner kunna fortsätta utnyttja de tidigare erfarenheterna för att få med barn och unga i beslutsprocesser inom klimatområdet. 57-2009

Demonstration och utvärdering av passivhus i Viskafors Viskaforsshems enplanshus i området Pumpkällehamnen i Viskafors, utanför Borås, är ett av flera demonstrationsobjekt inom miljönämndens program för energieffektivt byggande. Det är ett sätt att visa Västsverige som ledande på marknaden för passivhus samtidigt som energiprestanda i de nya husen följs upp i praktiken. 64-2009

Medverkan på Energitinget 2009 Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen i Västra Götaland samverkade på Energitinget i Stockholm med en gemensam session. Den hette "Hållbara satsningar ger utdelning i kristider" och visade goda exempel på energiprojekt i Västsverige. (Länsstyrelsen i Västra Götaland) 58-2009

Förstudie Otterbäckens energikombinat Förutsättningarna för ett energikombinat i anslutning till Vänerply och Otterbäckens hamn ska utredas. Kombinatet skulle omfatta vindkraftverk, kraftvärmeverk för produktion av el, varmvatten och ånga, etanol-, biogas-, och pelletanläggning samt ammoniakstrippinganläggning. (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Gullspångs kommun, Skaraborgs kommunalförbund, Vattenfall, Stora Enso, Beijer Electronics, Vänerply) 62-2009

Avstängd eller reducerad ventilation i skolor - risker och möjligheter Syftet är att undersöka hur man kan spara energi genom att hålla ventilationen i offentliga lokaler som skolor avstängd på kvällar, nätter och helger. Rekommendationer och råd ska tas fram så att det inte blir på bekostnad av en god inomhusmiljö för dem som vistas i lokalerna på dagarna. (CERBOF Energimyndigheten, Borås stad, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Siemens) 63-2009

Erfarenhetsåterföring från de första passivhusen - innemiljö, beständighet och brukarvänlighet Projektet ska samla data om komfort, kvalitet och energiprestanda från de tidiga passivhusen som grund för förbättringspotential till byggbranschen för kommande byggen. (SBUF Svenska Byggbranschens Utvecklingsfond) 65-2009

Passivhusdagarna 2009 Under Passivhusdagarna 6-8 november kommer det att vara "öppet hus" i passivhusbostäder i Västra Götaland, liksom i flera andra europeiska länder, inom ramen för EU-projektet Build with CaRe. Syftet är att visa upp energieffektiva hus för intresserade. 71-2009

Odling för bioenergi, vattenmiljö och markvård Projektet är en del i ett Interreg IV A-projekt inom Kattegatt-Skagerrak (KASK)programmet. Syftet är att öka den lokala biobränsleproduktionen i jordbruket och att samtidigt minska näringsläckage till sjöar och vattendrag liksom nedbrytningen av mullämnen i jorden. Dessutom skapas fler arbetstillfällen i jordbruks- och energiteknikföretag. (KASK, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Innovatum, Falköpings kommun, Biogas Väst/BRG) 73-2009

Energisession 2010 Energisession hålls för femte gången av Västra Götalandsregionen och en rad medarrangörer 4-5 februari 2010 på Bohusgården i Uddevalla. Energisession är en inspirationsplats för energiaktörer driver utvecklingen inom energieffektivisering och förnybar energi, som inte bara kan minska klimatpåverkan utan också bidrar till fler jobb i Västra Götaland. 80-2009

Hur möta framtida behov av bioråvara - exempel Västra Götaland Idag saknas en helhetsbild men också kunskap om hur försörjningskedjor och affärsmodeller för det ökade behovet av bioenergi behöver se ut och fungera. Projektet ska fungera som en mötesplats för alla aktörer inom systemet "Användning – Transport – Omvandling/produktion av bioråvara". Syftet är att höja graden av nyttjande av lokala och regionala bioråvaror från jord och skogsbruket genom att skapa kostnads- och resurseffektiva råvarukedjor, vilket kan skapa nya jobb. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut 85-2009/KK

Waste Refinery etapp 2 Waste Refinery utvecklas vidare som kunskapscentrum för att optimera användningen av avfall som resurs. Tre kunskapsområden är integrerade; systemanalys, termisk och biologisk behandling av avfall. Målgruppen är näringslivet, nationella och internationella forskare och samhällets aktörer inom avfallshantering. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Energimyndigheten, Borås Stad, Högskolan Borås, Chalmers, Borås Energi och Miljö, Renova, Kretsloppskontoret) 98-2009/KK

Program för byggnader med mycket LÅG energiANvändning (LÅGAN) Hur ska konsumenterna få reda på vilka hus som är mest energieffektiva? En nationell marknadsöversikt för att visa de bästa husen ska tas fram. Den ska också sporra byggbranschen att satsa mer aktivt på mindre energianvändning och mindre klimat- och miljöpåverkan. De byggaktörer i Västsverige som ligger före kommer att gynnas av att vara med i översikten. Syftet med LÅGAN är också att resultaten ska kunna användas som en uppföljning av det nationella miljömålet om effektivare energianvändning. Sveriges Byggindustrier (Energimyndigheten) 100-2009

Uppföljning och utvärdering av programmet för energieffektiva byggnader En utomstående konsult ska utvärdera och rapportera hur väl Västra Götalandsregionens treåriga program har lyckats nå målen för att stärka branschen för energieffektivt byggande under sina första två år. Resultatet ska ligga till grund för insatserna i projektet under 2010. 105-2009

Bygga E, metod för kvalitetssäkring av energieffektiva byggnader Projektet ska utveckla en enkel och tillämpbar metod och rutiner för att kvalitetssäkra byggprocessen för energieffektiva byggnader. Metoden ska säkra att husen uppfyller de funktionskrav som angivits. Tre checklistor tas fram, för byggherre, projektering och uppförande. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Energimyndigheten, Tranemo kommun, Svenska Byggbranschens utvecklingsfond SBUF, LB-Hus, Mjögärdsvillan, Tranemo Grus och Betong) 108-2009

Energigården 2010 Målet är att Energigården som arena för samverkan och samordning mellan energiaktörer ska göra skillnad när det gäller takten i energiomställningen. Huvudaktiviteterna är information, kompetensutveckling, teknikutveckling och samhällets energiomställning. Under 2010 ska man mäta skillnaden gentemot andra län där Energigården inte verkar. Agroväst (Energimyndigheten, Länsstyrelsen Västra Götaland, LRF i Västra Götaland) 115-2009

Storkök – förstudie av energiförbrukning och livsmedelssvinn Syftet är att ta fram en projektplan för hur man kartlägger, analyserar och åtgärdar storkökens energiförbrukning och svinn av mat. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Energimyndigheten) 117-2009

Power Väst Västra Götalandsregionens vindkraftsprojekt går in på sitt tredje år. Syftet med Power Väst är att driva på utvecklingen av vindkraften genom samverkan med intressenter för mer etablering, industriutveckling och kompetensutveckling. (Energimyndigheten, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) 120-2009

Koordinator för programmet Energieffektiva byggnader Miljönämndens program för att främja energieffektivt byggande, både vid nybyggnation och renoveringar av byggnader pågår även under 2010. 18-2010

Smart grid demonstration region En samordnad västsvensk satsning på Smart grid , på svenska smarta elnät ska skapas i dialog med alla intressenter. Den ska undanröja etableringshinder och underlätta teknik- och tjänsteutveckling. Smarta elnät behövs när förnybar produktion och småskalig produktion ökar och en elkonsument samtidigt kan vara elleverantör. Smarta elnät är viktiga för att garantera industriernas elbehov även om vindkraftverket skulle stå still. Smarta nät kan också användas för att styra konsumtionen. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Göteborg Energi, deltagande företag) MN 24-2010

Förstudie kring energieffektivisering i industrin i Västra Götaland Ledande aktörer i Västra Götaland ska samlas i en samordnad insats för minskad energianvändning, stärkt konkurrenskraft och ökad kunskap om energieffektiva tjänster i industrin. Förstudien ska identifiera behov, möjligheter, roller och lämpliga aktiviteter. MN 26-2010

Passivhuscentrum Passivhuscentrum är en viktig regional aktör för att sprida kompetens till byggbransch och marknaden för energieffektiva byggnader. Fokus under 2010 ligger på att höja kunskapen om energieffektivt byggande i allmänhet och passivhuskonceptet i synnerhet hos byggsektorn och i kommuner i Västra Götaland. Passivhuscentrum kommer att vara Västra Götalandsregionens representant i EU-projektet Build with CaRe under året. Alingsås kommun 30-2010

Smart grid demonstration region En samordnad västsvensk satsning på "smart grid" eller på svenska smarta elnät ska skapas i dialog med alla intressenter. Den ska undanröja etableringshinder och underlätta teknik- och tjänsteutveckling. Smarta elnät behövs när förnybar produktion och småskalig produktion ökar och en elkonsument samtidigt kan vara elleverantör. Smarta elnät är viktiga för att garantera industriernas elbehov även om vindkraftverket skulle stå still. Smarta nät kan också användas för att styra konsumtionen. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Göteborg Energi, deltagande företag) MN 24-2010

Förstudie kring energieffektivisering i industrin i Västra Götaland Ledande aktörer i Västra Götaland ska samlas i en samordnad insats för minskad energianvändning, stärkt konkurrenskraft och ökad kunskap om energieffektiva tjänster i industrin. Förstudien ska identifiera behov, möjligheter, roller och lämpliga aktiviteter. MN 26-2010

Energieffektiv bebyggelse - samverkansformer, planeringsprocesser, tekniska system och brukarinvolvering som gör det möjligt Syftet är att ge stöd till kommuner som vill åstadkomma energieffektiv bebyggelse, både genom nybyggnation och renovering. Det ska ske genom att undersöka och utveckla processer och tekniska system som styr utvecklingen långsiktigt, samtidigt som juridiska, organisatoriska, ekonomiska, tekniska och beteendemässiga hinder identifieras och hanteras. Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum (Alingsås, Göteborg, Kungälv) MN 35-2010

EnergInVäst -arena för energieffektiv industri i Västra Götaland Tillverkningsindustrin står för över 30 % av den totala energianvändningen i Västra Götaland. Västra Götalandsregionen vill skapa en arena för att stötta mindre företag med erfarenhetsutbyte och affärskontakter för att de ska kunna bli mer energieffektiva. EnergInVäst ska också stimulera marknaden för energibesparande varor och tjänster i Västra Götaland. Utöver industriföretagen ska projektet bestå av forskare, energirådgivare och konsulter, leverantörer av tjänster och utrustning för energieffektivisering och miljöhandläggare från länsstyrelse och kommuner. (Energimyndigheten, deltagande företag, CIT, KanEnergi, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Swerea IVF) MN 38-2010/

The interplay between citizens initiatives and invited participation in urban planning Projektet är ett delprojekt inom Mistra Urban Futures. Genom projektet UngEnergi som arbetar med klimatfrågor ska former för dialog, inflytande och samarbete utvecklas. Kommunikationen mellan kommun och befolkning i stadsplaneringsfrågor ska engagera och ge insyn och reellt inflytande, här främst för den yngre delen av invånarna. (Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum) MN 40-2010

Arbete med klimatstrategin och överenskommelserna Resurser för fortsättning av Västra Götalandsregionens arbete med klimattalogen Smart Energi MN 58-2010

Utbildning i energieffektivt byggande för mikroföretag i byggbranschen Miljösektariatet tar fram en utbildning för att ge kompetens och visa affärsnyttan med energieffektivt byggande för små byggföretag - från arkitekter till konsulter, VVS:are och snickare - i Västra Götaland. Kommunerna administrerar och håller kurserna lokalt. Målet är att minst 25 kommuner håller kurser under 2010-2011. MN 52-2010

Framtidens produktionsledare i bygg och anläggning Det är ett EU projekt inom Interreg IVA-ÖSK (Öresund, Kattegatt, Skagerrak) som ska öka tillgången på kvalificerade arbetsledare inom bygg- och anläggningsbranschen. Särskilt fokus ligger på energi- och råvaruhushållning eftersom denna bransch använder mer naturresurser än andra sektorer. Chalmers tekniska högskola (Köpenhamns Ehrvervsakademi, Danmarks Tekniske universitet, Oslo kommune, Norges Byggscole, KY-Akademien, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) MN 56-2010

Marknadsöversikt: Energieffektiva Småhus 2 Detta är en uppdatering och utökning av listan från 2009 som togs fram som en vägledning för privata beställare av monteringsfärdiga hus. Listan blev mycket uppskattad av energirådgivare som kunde använda den vid kontakten med husbyggare. Marknadsöversikten är också en väsentlig mätare för att visa småhusföretagen hur de står sig nationellt i konkurrensen inom energieffektiva bostäder. Den ska även spridas i EU-projektet Build with CaRe. Hållbar utveckling Väst (Energimyndigheten, Passivhuscentrum, Energi- och klimatrådgivarna Västra Götaland. MN 61-2010

Engolve Information Fusion for Energy Efficiency - Data Modelling MN 63-2010

Engolve: Information Fusion for Energy Efficiency - Data Collection Denna förstudie ska identifiera utmaningar och möjliga lösningar i samband med framtidens krav på energieffektivisering och mer frekventa mätningar av elanvändningen inom smarta nät. Högskolan i Skövde (Aidon, Falbygdens Energi, Tidaholms Energi, Billinge Energi, Hjo-Bo Datakonsult, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) MN 64-2010

Innerstaden Göteborg miljö Inneheten Göteborg vill med denna förstudie utvärdera vilka behov företag och fastighetsägare har för att kunna bli mer energieffektiva, men även om det finns intresse för att medfinansiera ett kommande större projekt. Det skulle handla om att minska energiförbrukning och klimatpåverkan genom nya energilösningar och ändrat beteende. Förstudien ska också användas för att sprida kunskap om hur man kan starta arbetet med energiåtgärder även i andra stadskärnor i Västra Götaland. Innerstaden Göteborg MN 66-2010

Passivhusdagarna 2010 För andra gången hålls Passivhusdagarna i Västra Götaland helgen 13-14 november för att sprida kunskap om energieffektivt boende och passivhus. Invigningen hålls fredag 12 november i Marks kommun. Som tidigare år är det en blandning av färdigbyggda hus och pågående byggen, bebodda bostäder och visningslägenheter som hålls öppna för allmänheten. Guidade bussresor ingår också. MN 73-2010

Passivhuscentrum Västra Götaland Kunskapscentrumet Passivhuscentrum är en viktig regional resurs för byggsektorn och en väsentlig del av miljönamndens treåriga program för energieffektivt byggande och EU-projektet Build with CaRe. Passivhuscentrum Västra Götaland ska vara en samlande och pådrivande kraft för hållbart byggande i passivhusteknik även nationellt sett. Alingsås kommun MN 85-2010

Insatser för ansökan till solenergiprojekt i KASK Miljönämnden vill intensifiera insatserna på solenergiområdet bland annat genom att skapa ett program för solenergi. Dessutom utreds möjligheterna att växla upp de insatta ekonomiska medlen genom gränsregional samverkan inom Kattegatt-Skagerak-området, KASK-programmet. Förstudien ska utreda förutsättningar för att med andra regionala partners i Skandinavien ingå i ett gemensamt solenergiprojekt inom KASK. MN 86-2010

Energigården 2011 Energigården är samordnande och pådrivande för ökad användning och produktion av energi från lantbruket, inom jord, skog, sol och vind. Energieffektivisering i lantbruket är också en viktig fråga. Energigården bidrar genom olika projekt till kompetens- och teknikutveckling och skapar demonstrationsanläggningar och nätverk. AgroVäst (Länsstyrelsen i Västra Götalands län, LRF i Västra Götaland) MN 92-2010

Kraftsamling kring Smarta nät och Demand Side Management Projektet ska etablera Västra Götaland som ett nationellt kunskapscentrum för Smarta nät/ DSM som handlar om att påverka och styra användandet av el och värme för god tillgänglighet av energi inklusive intermitterande förnybar energi som vindkraft men också energieffektivisering. Smarta nät/DSM innebär nya affärsmöjligheter inom IT, styr- och reglerteknik, energilagring, kraftteknik och tjänster som övervakning och fjärrstyrning. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd och Västfastigheter, Business Region Göteborg, Göteborg Energi, Chalmers) MN 93-2010

Program Energieffektiva byggnader 2011-2013 Miljönämndens beslutade 2007 om ett treårigt program för energieffektiva byggnader. Nu drivs arbetet vidare i ett nytt program 2011 -2013. Fokus för denna period är energieffektivisering vid renovering och ombyggnad. MN 96-2010

LIVSMEDEL OCH MILJÖ

Produktutveckling av Näreko-produkter Detta projekt fortsätter med att genom bland annat produktutveckling arbeta vidare med de flaskhalsar som finns för ökad användning av ekologiska produkter främst i storkök. Hushållningssällskapen i Väst. 11-2005

Livsmedel och miljö - optimerade djurtransporter Syftet med detta projekt är att studera förutsättningarna för att förbättra effektiviteten i slakteritransporterna. På så vis ska miljöpåverkan minska och djurens villkor under transport och vid slakt bli bättre. Även produktkvaliteten kan påverkas positivt av bättre logistik. Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU Skara (Slakteriföretagen, Livsmedelsverket) 15-2005

Inspirationsdag om ekologiska livsmedel Kökspersonal, folkhälsosamordnare, konsumentvägledare med flera ska bjudas in till en inspirationsdag oktober 2005 om hur vi kan göra mer miljöanpassade val av livsmedel. Göteborgs Stad Miljöförvaltning och Agenda 21 (Konsument Göteborg) 26-2005

Skapande och etablering av branschkrav för småskalig förädling av potatis och grönsaker Nivån på kvalitets-, miljö- och hygienarbete ska höjas i detta projekt för att öka potatis- och grönsaksskaleriernas i Västra Götaland möjligheter att klara konkurrensen på marknaden. SIK (SMAK och Grön produktion, deltagande företag, Meny) 20-2005

Anpassning av platsspecifik odlingsteknik och ytmyllning för ett hållbart ekologiskt jordbruk Syftet med detta projekt är att utveckla teknik och metoder och sprida kunskaper om odling som bidrar till ökade skördar och minskad miljöpåverkan. Demonstrationsprojekten kommer att bedrivas på Sötåsen och Dingle, två av de naturbruksgymnasier som Västra Götalandsregionen driver. Sötåsen (VGR gymnasienämnd, länsstyrelsen i Västar Götaland, POS, Ranaverken, NV alt JoV) 29-2005

Miljöanpassade inköp av fiskprodukter En utbildning planeras för att ge de anställda i Västra Götalandsregionens samt Göteborgs Stads egna storkök underlag för medvetna produktval för ett hållbart utnyttjande av fiskresurserna och en ökning av konsumtionen av "miljösäkra" fiskprodukter. Westma (Göteborgs Stads upphandlingsbolag) 31-2005

Ekologisk produktion av köksväxter i Västra Götaland – odlare och marknad Projektet inleds med en kartläggning av dagens produktion och konsumtion för att analysera vad som krävs, till exempel anpassning av sortiment och förädling, för att den ekologiska produktionen av rotfrukter och grönsaker ska kunna öka. Hushållningssällskapet Väst (Länsstyrelsen, Prytz fond, deltagande odlare) 41-2005.

Ekologisk produktion av jordgubbar i tunnel Projektet ska ge kunskap i odling av ekologiska jordgubbar med kontroll av sjukdomar och skadegörare. Odlingen i tunnel förväntas förlänga säsongen, vilket även ska kunna tillämpas för andra bär och grönsaker. Rånna försöksstation, SLU (Skövde kommun, Jordbruksverket, jordgubbsförsäljning) 72-2005

Maten och miljön på Gunnebo Slott och Trädgårdar Gunnebo ska satsa på att bli en förebild genom att erbjuda egen- och lokalproducerade ekologiska livsmedel. De ska förmedla kunskap och inspiration om matens kvaliteter i sin spännande historiska ram till både konferensgäster och skolklasser med flera besökare. Gunnebo Slott och Trädgårdar AB. 78-2005

Göteborgs Lustgårdar Gröna Lustgårdar är ett samverkansprojekt för de fyra stora trädgårdsanläggningar i Göteborg; Botaniska trädgården där Västra Götalandsregionen är huvudman samt Liseberg och Trädgårdsföreningen i Göteborg och Gunnebo i Mölndal. Göteborg ska vara Nordens trädgårdshuvudstad och locka fler trädgårds- och odlingsintresserade turister till regionen. Styrelsen för Botaniska (Liseberg AB, Park och naturförvaltningen Göteborgs Stad, Gunnebo i Mölndals stad) 12-2006

Skolmatsakademien i Västra Götaland Västra Götalandsregionens folkhälsokommitté och miljönämnd har bildat Skolmatsakademien i samverkan med kommunerna. Därigenom ska kunskapen om bra mat och goda matvanor och matens betydelse för hälsa, miljö och kultur höjas i skolorna i Västra Götaland. Skolmatsakademien ska hålla utbildningar och andra aktiviteter tillsammans med kommunerna. Skolor som medverkar ska kunna bli diplomerade. 25-2006

Förstudie närproducerad mat i Innerstaden Göteborg Syftet är undersöka möjligheten att skapa en naturlig försäljningskanal för producenterna från omgivande landsbygd i Västra Götaland till företag i Innerstaden Göteborg. I förstudien ingår frågan hur man kan öka kunskaper och intresse för ekologiskt och närproducerat hos både kunder och butiker/ restauranger i nätverket. Innerstaden Göteborg 54-2006

Ökad nötköttproduktion i Västra Götaland Detta projekt ska öka både lamm- och nötköttproduktion i Västra Götaland genom stöd till analyser, kompetenshöjning och aktiva nätverk hos producenterna. Ökad lönsamhet och uthållighet kan nås med ökat djurantal, specialisering, samverkan och marknadsanpassning. Lantbrukarnas Ekonomi AB (Mål 3/motsv, LRF, deltagande företag, Hagmarksmistra) 61-2006

Terra Madre Falköping – ett Slow Food evenemang 24-25 mars 2007 Detta ska bli det första nationella mötet där konceptet Slow Food anpassas till svenska förhållanden. Syftet är att diskutera vad som kan göras för att öka tillgången på mat som är god, ren och rättvis samt gynnar de lokala och regionala köken. Falköpings kommun (LRF, Alfastiftelsen, deltagande livsmedelsföretag) 89-2006

Maten och miljön på Gunnebo Slott och trädgårdar Gunnebo Slott och trädgårdar satsar vidare på att vara ett skyltfönster för lokala och ekologiska producenter. Besökarna ska bli inspirerade och lära känna den regionala matkulturen i den historiska miljön från 1700-talet. Gunnebo ska anordna matmarknader och fungera som en mötesplats för dem som arbetar med lokal och ekologisk mat i Västra Götaland. Gunnebo Slott och trädgårdar (Kulturnämnden, regionutvecklingsnämnden) 92-2006

Ekologiskt Marknadscentrum i Västra Götaland Ekologiskt Marknadscentrum är ett nätverk för livsmedelsföretag och stora inköpare för att få skjuts på både produktion och konsumtion av ekologiska produkter. Bland annat jobbar man med butiker som Ekokick som innehåller aktiviteter och kompetenshöjning. Ett av flera mål är Västsverige ska bli känt för sin höga andel ekologiskt i handeln. Ekologiskt Marknadscentrum (Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Coop Sverige) 115-2006

Utvärdering av Västra Götalandsregionens satsning på ekologiska livsmedel i de egna verksamheterna Västra Götalandsregionen har satsat särskilda pengar för att öka andelen men också kunskaperna om ekologisk mat på sjukhusen med flera verksamheter. Centrum för Konsumtionsvetenskap vid Göteborgs universitet ska göra en utvärdering av satsningens effekter. Centrum för Konsumtionsvetenskap 128-2006

Planering och genomförande av seminarier under Interfoodmässan Interfoodmässan 2007 hålls i september på Svenska Mässan i Göteborg, och har ekologiskt tema. Målet är en ökad konsumtion och produktion av ekologiska livsmedel. Bland annat ska marknadspotentialen för ekologisk mat visas för handel, storhushåll och restauranger. Länsstyrelsen Västra Götaland (Jordbruksverket) 129-2006

Från land till stad i Innerstaden Göteborg Bolaget Innerstaden Göteborg ska stärka innerstaden som en mötes- och handelsplats. Intresset för närproducerade och ekologiska produkter hos både saluhallar, torg, butiker och matställen ska öka genom olika aktiviteter. Företagen ska få kunskap om miljömervärdena, och kunderna lockas med hög kvalitet och ett nytt utbud av mat. Projektet ger tillväxtpotentialer för livsmedelsproducenterna i Västra Götaland, och ska vara en förebild för satsningar i andra städer. Innerstaden Göteborg (Regionutvecklingsnämnden, Länsstyrelsen, Saluhallen, övriga fastighetsägare och företag) 2-2007

Resurscentrum småskalig livsmedelsförädling Detta centrum kallat Lokalproducerat i Väst ska genom en mängd insatser öka effektivitet, lönsamheten och sysselsättning inom produktion och förädling av lokal och regional mat. Producenterna ska bland annat få information, utbildningar och möjlighet till mentorskap. Centret ska också hålla branschvisa rådslag med företagen inom kött och chark, frukt och grönt, bagerier och andra produktområden. Matkulturen ska vara en viktig del av marknadsföringen av Västra Götaland som turistmål, främst genom konceptet Västsvensk Mersmak. Livsmedel i Väst (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) 3-2007

Stadsnära odling av trädgårdsprodukter En intressentanalys ska göras för att få underlag för en strategi för utveckling av ekologisk stadsnära odling men även djurhållning, till exempel på Göteborgs markreserv. Ett syfte är att stimulera jordbruksföretagande bland nysvenskar. 29-2007

Utveckling av nya musselprodukter för en hållbar marin produktion och konsumtion Syftet är att både öka musselodlingen och bättre ta till vara musslor genom att skapa fler musselprodukter både för människor och till foder. Dessutom kan en ökad musselproduktion bidra till att minska övergödningen i Västerhavet. SIK (Fiskeriverket, Klädesholmen Seafood, Gunnar Dafgårds, Scanfjord Mollösund) 70-2007

För 25 % ekologiska livsmedel i offentlig sektor Detta projekt ska bidra till att öka offentliga aktörers inköp av ekologiska livsmedel för att uppnå regeringens inriktningsmål till 2010. Bland annat ska projektet ge stöd för att lyfta fram mervärdena och ha kontakter med producenter och leverantörer. Ekologiskt Marknadscentrum (Jordbruksverket, 10 deltagande kommuner i Västra Götaland) 51-2007

Biprojekt Västra Götaland Nya möjligheter och nya produkter ska utvecklas för att stärka biodlingsbranschen och marknaden för produkter från bin. Utöver honung finns salvor, vax med mera men också pollineringsstjänster till jordbruket och olika odlare. Hushållningssällskapet Skaraborg (Länsstyrelsen, Västgötaunion, Skaraborgs-, Göteborgs och Bohus-, Älvsborgs norra-, och Sjuhärads biodlare) 91-2007

Maten och miljön på Gunnebo Slott och Trädgårdar 2008 Gunnebo arbetar vidare för att vara ett besöksmål som är ett ekologiskt föredöme med historisk ram. Under 2008 planeras verksamheten bli KRAV-certifierad. Gunnebo deltar också i satsningen Göteborgs Lustgårdar, Europas största trädgårdsutställning som hålls sommaren 2008. Gunnebo Slott och Trädgårdar (Kulturnämnden, regionutvecklingsnämnden) 118-2007

Resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling Det regionala resurscentrumet kallat "Lokalproducerat i Väst" har bildats och verksamheten utvecklas i samverkan med de lokala företagen. Centrumet ska under året genomföra branschvisa rådslag för att skapa utvecklingsstrategier för kompetenshöjning, marknadsföring och bemanningsfrågor. (Regionutvecklingsnämnden) 135-2007

Resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling i Västra Götaland Lokalproducerat i Väst fortsätter sitt stöd till livsmedelsproducenter för höjning av kompetens, regional samverkan och ökad sysselsättning. Under perioden fram till maj 2010 ska man samarbeta med Västsvensk Mersmak för en satsning på lokala råvaror och regionala måltidsupplevelser. Lokalproducerat i Väst (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) 43-2008

Förstudie för att skapa mer miljöanpassad handel i stadskärnorna i Västra Götaland Studien ska föreslå sätt att öka kunskaperna om och utbudet av miljöanpassade och ekologiska varor i Innerstaden Göteborg men också underlätta för konsumenterna att hitta miljöanpassade produkter och tjänster. Innerstaden Göteborg 63-2008

Förstudie inför EkoNord som en del av Interfood 09 i Göteborg Interfoodmässan ger leverantörer möjligheter att träffa nya kunder på ekologiska produkter så att utbud och efterfrågan växer. Analysen ska ge strategier för Interfood med EkoNord i maj 2009 som blir nordens största ekologiska mässa. Länsstyrelsen Västra Götaland (Svenska Mässan) 69-2008

Lolog - lokal logistik Livsmedelsleveranser samlas på en terminal i kommunen. Sedan samlas man varorna och kör ut till kunderna. Det gör mattransporterna mer effektiva och minskar klimatpåverkan. Det ska också underlätta spridning av närproducerade livsmedel på den lokala marknaden, och stärka entreprenörsandan hos jordbruk och livsmedelsföretag i kommunerna Falköpings kommun (Jordbruksverket, Vänersborgs kommun) 93-2008

Alternativ kycklingproduktion i Västra Götaland Ett koncept ska tas fram att producera alternativ slaktkyckling, ett mellanting mellan ekologisk och konventionell. Den konventionella uppfödningen har brister i djurskyddet och miljömässigt kring fodret. Fjäderfäcentrum (Länsstyrelsen Västra Götaland, Svenskt Fågelkött AB, Svenska Lantägg AB, Gimranäs AB) 109-2008

Ekologiskt Marknadscentrum i Västra Götaland 2009 EMC ska ta tillvara den positiva trenden för ekologisk mat. Under sitt tredje år satsas särskilt på marknadsinformation från handel till producenter, utvalda produktkedjor och nätverket med kommunerna för målet på 25 % ekologisk. Ekologiskt marknadscentrum (Länsstyrelsen Västra Götaland, medlemsföretag) 114-2008

Skolmatsakademien 2009-2010 Skolmatsakademien ska utveckla och stärka skolmåltidens roll genom att sprida kunskap och främja lokalt engagemang för mat, hälsa och miljö. Målen är bland annat att minst hälften av alla kommuner i Västra Götaland ska delta, och att ett verktyg för att kvalitetssäkra skolmaten ska tas fram. Folkhälsokommittén (deltagande kommuner) 118-2008

Gröna besöksmål - nätverk av ekologiska producenter och besöksmål i Västra Götaland Inom detta projekt ska ett nätverk skapas med minst tio besöksmål med ekologisk profil i Västra Götaland för att inspireras och utvecklas av varandra. Gunnebo Slott & Trädgårdar 121-2008

Kommunikation och pedagogik Göteborgs Botaniska trädgård ska dokumentera och utveckla den pedagogiska verksamheten till skolelever, både kring material och platser. Kommunikationen både inåt och utåt ska stärkas och utvecklas. Viktiga budskap är om den biologiska mångfaldens och naturens betydelse för hälsa och miljö. Klimatfrågan är en viktig aspekt. Göteborgs Botaniska trädgård 130-2008

Informationsmaterial kring ekologiska livsmedel Som ett led i att öka användningen av ekologiska livsmedel internt i Västra Götalandsregionens verksamheter men också att visa gäster och anställda varför vi satsar på detta, finns kampanjmaterial för köken. En första version togs fram 2006 och den uppdaterades genom detta projekt. 30-2009

Skolmatsakademien 2010 Västra Götalandsregionens Skolmatsakademi ska främja skolmatens status, och öka intresset och medvetenheten kring mat, hälsa, kultur och miljö för både elever och föräldrar, skolmåltidspersonal och övriga inom skolan. Drygt hälften av kommunerna i Västra Götaland deltar i projektet. (Folkhälsokommittén) 19-2010

Lokalproducerat i Väst 2010-2013 Den regionala plattformen för stöd och samordning av kompetenshöjning och utveckling hos småskaliga livsmedelsproducenter i Västra Götaland går in på sitt fjärde år. Syftet är att stärka produktion och förädling av lokala råvaror och främja lokal mat. Lokalproducerat i Väst (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, landsbygdsprogrammet för Västra Götaland) 29-2010t

Gröna besöksmål - nätverk av ekologiska producenter och besöksmål i Västra Götaland De besöksmål som deltar ska få utbildning och stöd för att utveckla en ekologisk satsning, och marknadsföring av den, på sina restauranger och kaféer. Projektet ska också leda till att lokala ekologiska matproducenter gynnas. Gunnebo Slott och Trädgårdar MN 47-2010

TRANSPORTER OCH MILJÖ

Konsultdag om hållbara transporter En inspirationsdag maj 2005 för konsultföretag för att inspirera till samverkan men också till utveckling och framtagande av tjänster och produkter som bidrar till mer miljömässiga transporter. Centrum för Miljödriven Företagsutveckling (Vägverket, Göteborgs Stads trafikkontor) 44-2005

Kommunal reserevision Syftet är att utveckla en metod för effektivisering och bättre förvaltning både ekonomiskt och för miljön, av kommuners m fl fordonsflotta (t ex i hemtjänsten). Både en handbok och IT-stöd för bättre logistik har tagits fram och lanseras nationellt i februari 2006. Vägverket Region Väst 71-2005

Biogas Väst 2006 Projektet ska främja biogas som fordonsbränsle och under 2006 sker det främst genom både informationsinsatser i alla led och för att få mer investeringar i nya anläggningar för produktion och distribution, samt tankställen. Business Region Göteborg (KLIMP, EU BiogasMax, intressenterna från Västra Götaland) 95-2005

Utveckling av bilpooler genom gemensam upphandling Detta projekt ska underlätta samverkan mellan offentliga aktörer för att skapa öppna bilpooler för offentlig sektor ihop med privatpersoner och företag, samt integrerad med kollektivtrafiken. Trafikkontoret Göteborg (Vägverket) 96-2005

MER - Miljöengagerade Revisorer Revisorsbranschen går igenom en stor förändring då granskningen ska gå från räkenskaps- till verksamhetsrevision. MER ger revisorerna ett redskap för att engagera sig i företagens miljöarbete genom att se hur deras transporter kan ske mer resurseffektivt. Det finns hos små och medelstora företag ofta en stor potential till besparingar, både ekonomiskt och miljömässigt. Svenska Revisorssamfundet (Vägverket, NUTEK, Naturvårdsverket, Trafikkontoret Stockholms Stad, + näringsliv, revisorsbranschen m fl) 14-2005

Konsultnätverk - mötesplats för affärer inom hållbara transporter, AHT Projektet ska ge nya affärsmöjligheter för konsulter inom området hållbar utveckling inom transporter. Det ska ske främst genom miljöutbildningar och uppbyggnaden av ett nätverk för att öka kompetensen, vilket ska leda till att ett utbud av nya konsulttjänster kan skapas. CMF (Vägverket, konsultföretagen) 135-2005

Rena Trafiklösningar Denna förstudie ska kartlägga och presentera de mest intressanta rena trafiklösningarna som tagits fram i Sverige, liksom deras leverantörer. Därefter ska ett projekt om hållbara trafiklösningar skapas, för att få fler att implementera dem och skapa fler affärsmöjligheter för svenska företag. Predict AB (Nutek) 122-2005

Säkrare, billigare och miljömässigt bättre resor inom Västra Götalandsregionen

Målet är att miljönämnden i samråd med andra förvaltningar - enligt regionfullmäktiges uppdrag - ska se över möjligheten att förändra personalens resor till och från och i arbetet och ta fram åtgärder för att minska utsläppen, öka säkerheten och minska kostnaderna. Arbetet inleds med en kartläggning och genom att hämta in erfarenheter från andra organisationer. 22-2006

Biogas Väst Projektet Biogas Väst som ska främja biogas som fordonsbränsle, startade redan 2001 med Västra Götalandsregionen som huvudfinansiär. Fokus ligger fortsatt på ökad biogasproduktion, men särskilda insatser ska bl a göras med Västtrafik kring biogasbussar. Business Region Göteborg (EU Biogas Max, KLIMP, tillväxtprogrammen samt ett 15-tal kommuner, Vägverket, Västtrafik och en rad företag och organisationer som Sunfleet, Volvo, LRF m fl) 121-2006

Resvanor Arbetsplatser i Mölndal, RAM Miljönämnden har tidigare beviljat medel till RAM. Nu ska resultaten spridas vidare för att antalet flexibelister och GCK:are (gå - cykla - åka kollektivt) ska öka ytterligare, och "bekvärnarna"/ vanebilisterna minska. De nya resvanorna för med sig både bättre miljö och hälsa. Mölndals stad (Vägverket) 79-2003

Affärslogistik för närproducerade livsmedel Detta är en förstudie för att i samarbete med andra berörda parter förankra, utforma och ansöka om medel för ett EU-projekt. Det ska handla om smartare transporter av närproducerad mat. 20-2007.

Framtidsfordon Skaraborg Ett evenemang som hölls i Skara för att öka kunskapen och kännedomen om miljöfordon hos företag och allmänhet Miljöpunkten Skaraborg (medverkande grannkommuner) 54-2007

Biogas Väst 2008 Biogas Väst ska tillsammans med alla aktörer i kedjan - från biogasproduktion från avfall, avlopp och gödsel m m till fordon och tankställen - stötta biogas som ett kretsloppsanpassat fordonsbränsle. Västra Götalandsregionen har varit en av de enskilt största finansiärerna sedan projektet startade 2001. I Biogas Väst som nu ingår i EU-projektet Biogas Max, deltar ca 25 partner. BRG (Biogas Max, Tillväxtprogrammen, KLIMP, deltagande kommuner och kommunala bolag m fl) 120-2007

Marknadsföring av Affärsprojektet Hållbara Transporter (AHT) Fler affärer ska skapas för konsulter inom området hållbara transporter dels genom att synliggöra affärsmöjligheterna dels genom att höja konsulternas kompetens och stötta dem i nätverket AHT. Centrum för miljödriven företagsutveckling, CMF (Vägverket) 140-2007

Miljösatsningar under Göteborg Cityrace 2008 Miljöfrågorna ska lyftas på Swedish Touring Car Championship (STCC) stadslopp 13-14 juni Göteborg. Arrangemanget kommer att vara miljödiplomerat, bilarna ska köras på bränsle CO2 ekvivalent med E85. Ett miljö och logistikseminarium ska anordnas. Equest AB (Göteborg & Co) 143-2007

Västsvensk samverkan kring vätgas 2008-2010 Syftet är att ännu mer stärka samverkan, information och demonstration av vätgasteknik för att skynda på introduktionen av denna rena, tysta och flexibla energibärare. Projektet ska vara en långsiktig kraft för ett regionalt innovationssystem kring vätgas och bränsleceller. Vätgas Sverige driver också samarbete på nationell och EU-nivå. Vätgas Sverige (Region Skåne, Region Halland, Vägverket, Nordisk Energiforskning, Nordic Innovation Centre, NUTEK, medverkande företag) 8-2008

Framtidsfordon 2008 Ett evenemang som hölls i Mariestad för att öka kunskapen och kännedomen om miljöfordon hos företag och allmänhet. I årets evenemang var fokus på energieffektivitet och förarens attityd och beteende. Miljöpunkten Skaraborg (Kommunalförbundet Skaraborg, Mariestad, Gullspång, Töreboda, Sparbanksstiftelsen, deltagande företag och sponsorer). 40-2008

SkaraborgsGas del IIA SkaraborgsGas är ett delregionalt utvecklings- och samverkansorgan. Syftet är att både stimulera marknaden för användning och produktionen av biogas i Skaraborg. Hushållningssällskapet Skaraborg (Skaraborgs kommunalförbund, Länsstyrelsen Västra Götaland - EU:s landsbygdsprogram, Sparbanksstiftelsen Skaraborg och Lidköping, LRF, lantbruksföretag) 105-2007

Etablering av nationellt centrum för alternativa drivmedel Vilka drivmedel ska vi ha i framtiden? Chalmers rektorsämbete har tagit initiativet till att etablera ett kunskapscentrum för att få ett samarbete mellan forskningen och industrin kring drivmedel. Syftet är bland annat att samla resultaten från tidigare och pågående forskning om alternativa drivmedel - både i Sverige och internationellt - studera system för klassning och certifiering, och jämföra olika produkter, råvaror och system. CIT Industriell energianalys (Chalmers, Industrigruppen, Energimyndigheten) 52-2008

Förstudie Älvpendeln Göteborgs hamn och staden skulle kunna avlastas mycket tunga transporter och miljöpåverkan genom en miljöanpassad sjöfart där Göta Älv och Trollhätte kanal utnyttjas bättre som infrastruktur för godstrafik. Förstudien kan leda till att en bred samverkan mellan intressenterna för att utveckla sjöfarten och föra över godstransporter till vatten. 78-2008

Biogas Väst 2009 Biogas Väst ska öka andelen biogas som fordonsbränsle genom att arbeta med hela kedjan från råvaror till tankställen och fordon. Under året arbetar Biogas Väst vidare med ansökningar för finansiering av investeringar, samordning av biogasproduktion med marknadsprojekt, drivande av Klimpprojekt som man är huvudman för. Business Region Göteborg (Biogas Max EU, Naturvårdsverket Klimp, 15 kommuner, tio energibolag, privata företag) 120-2008

Multifuel test- och demoarena Infrastrukturen för biohytan/vätgasstationer som har byggts upp inom samarbetet Scandinavian Hydrogen Highway Partnership (SHHP) ska kompletteras. Detta ger förutsättningar för att delta i EU-samarbete kring vätgas som framtidens fordonsbränsle. Lindholmen Science Park (Regionutvecklingsnämnden, Vinnova, Göteborg Energi, Staoil, Hydro, Fordonsgas Väst, Göteborgs Gatu AB, Innovatum) 12-2009

Battericentrum i Ale Ett oberoende kompetens-, provnings- och utvecklingscentrum för batterier, batterisystem och bränsleceller ska byggas upp tillsammans med svenska högskolor. Battreicentrumet ska vara en resurs för svensk industri. Fordonsindustrin är en viktig målgrupp genom satsningarna på elbilar och elhybrider. Föreningen energiteknikcentrum för batterier och bränsleceller (EU strukturfond mål 2, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Ale kommun) 13-2009

Kunskapscentrum för alternativa drivmedel - konsolideringsfas Ett fristående nationellt centrum för forskning, utveckling och demonstration av alternativa drivmedel ska etableras, i samverkan mellan Chalmers tekniska högskola, Kungliga tekniska högskolan i Stockholm och Lunds universitet. Stiftelsen Chalmers energiteknik (Energimyndigheten, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) 50-2009

Almedalsveckan 2009 Västra Götalandsregionen höll tillsammans med Region Skåne ett seminarium i Almedalen för att driva frågan om ett nationellt mål för biogasproduktion. Inför evenemanget producerades en rapport om förutsättningarna och fördelarna med biogas som fordonsbränsle. (Region Skåne, Biogas Syd, Biogas Väst) 44-2009

Överenskommelse om älvpendel för gods Syftet är att ta fram underlag och verka för olika förbättringar av möjligheterna att öka närsjöfarten på Göta Älv och Vänern på bekostnad av vägtransporter. Tanken är att det ska bli en konkret överenskommelse mellan olika aktörer och intressenter om älvpendeltrafik inom ramen för Smart Energi och klimatstrategin. 56-2009

Biogas Vårgårda - Herrljunga I detta projekt ska utreda möjligheterna för anläggningar, gasledningar för att röta lantbrukets gödsel och restprodukter, och avsättning till fordonsgas. Hushållningssällskapet Väst (Landsbygdsprogrammet länsstyrelsen Västra Götaland, Biogas Vårgårda - Herrljunga Ek fören) 88-2009

Affärsutveckling Biogas Dalsland Biogas Dalsland Ekonomisk förening ska delta i utvecklingsarbetet och företräda producenterna när biogasproduktionen så småningom ska övergå till kommersialisering i Biogas Brålanda, som gått från projekt till bolagsform. Hushållningssällskapet Väst (Landsbygdsprogrammet länsstyrelsen Västra Götaland, Biogas Dalsland Ek fören) 89-2009

Biogas Väst 2010 Syftet med Biogas Väst är att öka andelen biogas som fordonsbränsle för att minska de fossila bränslena och deras miljöpåverkan. Samverkan för att bygga upp branschen sker i hela värdekedjan, från biogasproduktion, distribution, tankställen och till fordon. Business Region Göteborg (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Naturvårdsverket Klimp, Innovatum, LRF, fordons- och logistikföretag, medverkande energibolag och kommuner) 99-2009

Biogasseminarier COP15 Miljönämnden genomförde tillsammans med Region Skåne tre seminarier om biogas för olika målgrupper - delegationer, internationella media, och politiker/tjänstemän - i samband med toppmötet för klimat COP15 december 2009 i Köpenhamn. (Region Skåne) 112-2009

Förstudie Food Port Förutsättningarna ska utredas och intresset bland aktörer undersökas för att medverka i ett EU-projekt om miljömässigt mer effektiv livsmedelslogistik i Västsverige. 23-2010

Food Port Food Port är ett EU-projekt med 15 partner från sju länder. Målet är att effektivisera och förbättra godsflöden av livsmedel genom bland annat samordning av logistiksystem, mer miljöanpassade transportslag, ändrade stråk och nya tekniska lösningar. Food Port bygger på ett nära samarbete mellan livsmedels- och transportbranschen, universitet och offentliga aktörer. 28-2010

Pilotstudie om infrastruktur för biogasdistribution Studien ska belysa hinder och möjligheter för uppbyggnad av infrastruktur för lokalt producerad biogas. Innovatum Teknikpark (Fyrbodals kommunalförbund, Skaraborgs kommunalförbund, EU Interreg IVB Nordsjöprogrammet) MN 119-2009

Pilotstudie om infrastruktur för biogasdistribution Studien ska belysa hinder och möjligheter för uppbyggnad av infrastruktur för lokalt producerad biogas. Innovatum Teknikpark (Fyrbodals kommunalförbund, Skaraborgs kommunalförbund, EU Interreg IVB Nordsjöprogrammet) MN 119-2009

Battericentrum i Ale Det är ett oberoende kompetens- och provningscentrum för ny batteriteknik för elfordon. Battericentrum i Ale medverkar till att stödja svensk industri med expertis i utvecklingsprojekt med uppbyggnad av och forskning kring prototyper av batterisystem inklusive övervakning, reglering och säkerhet. Föreningen energiteknikcentrum för batterier och bränsleceller (EU:s strukturfonder, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Ale kommun) MN 13-2010

f3: svenskt kunskapscentrum för förnybara drivmedel - etapp 1 Centrumet f3 ("fossil free fuel") ska bidra till vetenskapligt underbyggt beslutsstöd för politiker, myndigheter, industri och andra organisationer i frågor som rör produktion av förnybara drivmedel och systemaspekter. Chalmers Industriteknik (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Energimyndigheten, högskolor, deltagande institut och industriföretag, Åforsk) MN 37-2010

Elbilsintegration genom en intelligent infrastruktur Målet för projektet är en branschövergripande samverkan kring kunskaper och teknikutveckling av elbilar och infrastruktur och tjänster som behövs för ett komplett system, för att få igång ett mer storskaligt införande. Viktoriainstitutet (Västra Götalandsregionen InMotion, deltagande industriparter) MN 54-2010

Biogas Skaraborg Biogas Skaraborg ska vara en samlande organisation för biogasproducenterna i Skaraborg så att de blir en stark förhandlings- och affärspart. Biogas Skaraborg ska vara en del av Biogas Väst. Hushållningssällskapet Skaraborg (Länsstyrelsen i Västra Götalands län, deltagande lantbruksföretag) MN 76-2010

Program för biogasutveckling i Västra Götaland 2011-2013 Produktion och användning av biogas som fordonsbränsle ska öka med 25 gånger, från nuvarande 0,1 terawattimmar till 2,4 TWh på tio år. Det är målet i miljönämndens treåriga program kallat Biogas Väst - kraftsamling för biogasutveckling i Västra Götaland. Biogas Väst ska vara ett nätverk för alla de aktörer som arbetar med biogas i hela Västra Götaland, från kommuner och energibolag till kommunalförbund, forskning och industri. MN 82-2010

Vätgas Västra Götaland Syftet är att stärka samverkan, information och demonstration, och vara en plattform för innovations- och näringslivsutveckling inom vätgasområdet inom Västra Götaland. Vätgas Sverige är också en part i nationellt och internationellt samarbete. Vätgas Sverige (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, deltagande kommuner) MN 95-2010

VATTEN OCH MILJÖ

Förberedelser för ministermöte om sjöfart och fiske i Norden Miljödepartementet håller ministermötet i Göteborg i april 2006. Västra Götalandsregionen ska liksom Nordsjökommissionen delta som aktiv observatör kring viktiga frågor för rederi och fiskenäringarna och miljön. 21-2005

Miljöanpassat båtupptag En metod för rening av vatten från spolplattor för tvättning av fritidsbåtar på land sak tas fram, för att minska utsläppen av förorenande ämnen från båtbottnar. Göteborgsregionens Fritidshamnar AB, GREFAB (Svenska Båtunionen/ Håll Sverige Rent, Göteborgs Stad, Sjöfartsverket) 67-2005

Åtgärder mot utsläpp av luftföroreningar från fartyg Kunskaper och erfarenheter från installation och drift ska samlas in från rederier med flera för att ge underlag till andra som vill åtgärda luftföroreningar från fartyg. Profu (Sjöfartsverket, Sveriges Redareförening) 123-2005

Från mark till vatten, vattendirektivet och jordbruket En nationell vattenkonferens hålls i Vara 22 november 2006. Den är ett led i en process för att nå och hålla god vattenkvalitet, bland annat genom åtgärder i odlingslandskapet. Länsstyrelsen (Jordbruksverket, Vattenmyndigheten Västerhavet, Vara kommun, LRF) 77-2006

Clean Shipping Sjöfarten har potential att bli ett av de mest miljöanpassade transportslagen genom att det är energieffektiv. Men utsläppen är för stora idag. Detta utvecklingsprojekt för ren sjöfart ska genom dialog med både exportföretag och redare skapa efterfrågan på miljöanpassade produkter, rutiner och teknik för fartyg och hamnar. Detta kan bidra till tillväxt hos tillverkarna av dessa produkter och tjänster. Göteborgsregionens Kommunalförbund (Länsstyrelsen, Business Region Göteborg) 91-2006

Plandialogen - integrerad kustzonsplanering och förvaltning samt landsbygdsutveckling i Norra Bohuslän Detta projekt ska bidra till att göra besöksnäringen mer ekologiskt inriktad och till att på olika sätt värna biologisk mångfald samt kustzon och landskapsbild. Strömstads kommun (Tanum, Sotenäs, Lysekil, Munkedal, länsstyrelsen, Boverket, Västsvenska Turistrådet) 21-2007.

Hållbar utveckling av båtplatser i Bohuslän Studiens resultat ska fungera som planeringsverktyg för kommuner och andra aktörer i den marina sektorn för att utveckla båtturen. Det krävs insatser för både standardhöjning och miljöanpassning, men också nyetableringar. Västsvenska Turistrådet (tillväxtmedel och bidrag från medverkande kommuner, Interreg MariTour) 57-2007

Västerhavsveckan 2008 En temavecka om Västerhavet veckan efter midsommar ska rikta uppmärksamheten mot de möjligheter som ett klokt användande av havets resurser erbjuder – och om de hot som finns. Många olika aktörer längs kusten ordnar egna aktiviteter. Göteborgs Universitet, Chalmers och Fiskeriverket är några av dem som är intresserade av att använda Västerhavsveckan 2008 till att belysa olika havsfrågor. 7-2008

Sannäsprojektet i Kosterhavet, standard för miljöanpassat båtupptag Projektet ska visa att den bästa tekniken för rening av giftrester från båtbottnar fungerar och ger resultat i miljön. Fler miljöanpassade båtupptagsplatser ska främjas. Detta ska utöver positiva miljöeffekten även stödja företagsamhet i båtning och havsbruk liksom turistnäringen. Göteborgs universitet (Regionutvecklingsnämnden, Grebbestads folkhögskola, Tanums kommun, Sveriges ingenjörer, Sannäs samhällsförening) 30-2008

Hav- och fiskeveckan Projektet ska skapa en årligen återkommande samlingsplats för att synliggöra forskningen inom havsmiljö, fiske, marin gastronomi, och ska stimulera utbytet mellan forskning, näring och konsument. Hav- och fiskeveckan ideell förening (Svensk Fisk, Swedbank, Sparbanksstiftelserna) 36-2008

Nya gästhamnar i befintliga kustnära hamnar Syftet är att projektet ska leda till 8-10 miljöanpassade nya båthamnar i anslutning till befintliga campingplatser. Målet är att utveckla besöksnäringen men vid attraktiva lägen som redan har god service, för att inte behöva exploatera fler och känsliga kustavsnitt. (Västsvenska Turistrådet, medverkande campingplatser) 37-2008

Forum Skagerrak Ansökan i EUs Interreg 4A-program för Kattegatt-Skagerrak, (KASK) om en fortsättning och utvidgning av projektet Forum Skagerrak. Det syftar till ökade kunskaper och bättre förutsättningar för att säkra Västerhavet som en långsiktigt hållbar resurs. 75-2008

Clean Shipping Project 2010 Clean Shipping samordnar stora seriösa transportköpare för att stärka efterfrågan på en mer miljöanpassad sjöfart. Clean Shipping-nätverket består av 22 stora svenska företag som upphandlar sjötransporter. De kontakter nu 70 av världens största rederier för att ta reda på deras miljöprestanda på fartygsnivå. Uppgifterna samlas i en databas, Clean Shipping Index, och rederierna får en samlad total poäng. Indexet blir ett viktigt internationellt redskap för de företag som ställer miljökrav på sina sjötransporter. (Länsstyrelsen Västra Götaland, Göteborgsregionens kommunalförbund) 69-2009

Västerhavsveckan 2010 Syftet med Västerhavsveckan är att på ett lustfyllt sätt öka intresset, kunskapen och engagemanget hos allmänhet, massmedia och beslutsfattare om miljösituationen i Västerhavet och användningen av dess resurser. Årets evenemang, i år mellan 1 och 11 juli, blir liksom tidigare en bred uppslutning av verksamheter med i spännande och aktiviteter längs hela Bohuskusten. 106-2009

Kungsfenan-seminarium, Our seas, our fisheries – our food Programmet för Kungsfenan-seminarierna i februari 2010 hade tema kring hållbart fiske Kungsfenan (Länsstyrelsen Västra Götaland) 113-2009

Hav möter land EU Interreg 4A-programmet för Kattegatt-Skagerrak (KASK) Projektet utgår från havet som naturresurs och bygger på en rad EU-direktiv och marina konventioner. Syftet är att ta fram gemensamma definitioner, information och strategier för planering som går över de administrativa och geografiska gränserna. Detta ska samordna och stärka förvaltningen av havsområden och ekosystem för att skapa balans och helhetssyn kring nyttjandebalansen och bevarande. Länsstyrelsen i Västra Götalands län (SMHI, Naturvårdsverket, SLU Artdatabanken, Länsstyrelsen Hallands län, Region Halland, Göteborgs universitet, Sotenäs, Orust, Lysekil, Kungsbacka, Falkenberg, partner i Danmark och Norge, EU Interreg 4A) 44-2010

Västerhavsveckan 2010 (beslut MN 106-2009) ska på ett lustfyllt sätt öka intresset, kunskapen och engagemanget hos allmänhet, massmedia och beslutsfattare om miljösituationen i Västerhavet och användningen av dess resurser. Följande verksamheter fick stöd för aktiviteter under 2010 års Västerhavsvecka.

- Kust och Hav samt Innerfjordarna i Bohuslän, temadag i Uddevalla, Bohusläns museum
- Kust och Hav samt Innerfjordarna i Bohuslän, temadag i Uddevalla. Stenungsunds kommun, 8 fjordar
- Västerhavsveckan på Universeum
- Tångräkans medverkan vid Västerhavsveckan 2010, Porto Mare
- Aktiviteter på Havets hus under Västerhavsveckan
- Aktiviteter på Resö under Västerhavsveckan
- Havets mat, Smögen
- Sjöfartsmuséet, Göteborg

ÖVRIG MILJÖDRIVEN UTVECKLING

Grön Kemi Projektet Grön Kemi fortsätter med syfte att påverka utvecklingen för mer hälso-/miljöanpassade kemiska produkter som samtidigt har en god funktion. Arbetet fokuserar på "högvolymprodukter" som innehåller riskabla komponenter och som har en stor spridning i samhället. Det är bildäck, färger, sjöfartens kemikalier, smörjmedel, tvåtaktsbensin med mera. Göteborgsregionens Kommunalförbund (Länsstyrelsen, Business Region Göteborg) 1-2005/

Design för det goda livet Metodiken från miljönämndens projekt Design med Omtanke används vidare som en helhetsansats på hållbar design inom fem områden: i designerutbildningar, i kommuner, i designcentra, arbetsstipendier för arkitekter och inom Västra Götalandsregionen. 2-2005

Design med Omtanke Projektet Design med Omtanke fortsätter med att ta fram fler nya offentliga miljöer som utformats och utvecklats i etisk, estetisk, ekonomisk och ekologisk riktning. Under designåret 2005 ska en särskild satsning göras för att sprida Design med Omtankes metodik vidare. 2-2005

Företagsnätverk för hållbar vinstutveckling Ett nätverk i Marks kommun där företag samarbetar för att visa hur arbete för hållbar utveckling kan ge såväl ekonomiska vinster vid t ex miljöinvesteringar som frisk personal, samt en värdegrund som förenar företaget och stärker varumärket. Arbetet sker inom nätverket, på hemmaplan i företagen och med utåtriktade aktiviteter, t ex lunchseminarier. MINAB (Nutek, Marks kommun, Svenskt Näringsliv, Svenska Kommunförbundet, deltagande företag och företagsorganisationer) 13-2005

ICG-chans att visa svenskt miljöarbete International Checkpoint Göteborg är det största internationella projektet på Handels. Det hålls våren 2005 för 15-e gången och för andra gången med miljöprofilering. Studenterna får möta auktoriteter inom ekonomi etc, samt elever från universitet runt i världen. Gästerna får inblick i vårt näringsliv genom bl a föredrag och företagsbesök. Miljönämnden är huvudsponsor och bistår med studiebesök. ICG-HHGS (Handelshögskolan, Business Region Göteborg) 25-2005

GAME Syftet är att bidra till aktiviteter inom olika forskningsteman 2005 inom Göteborg Action for Management of the Environment, som är ett samarbetsprojekt mellan universitet, högskolor, forskningsinstitut, länsstyrelse, kommuner, Västra Götalandsregionen och näringslivet. GAME ska främja miljöforskning och dess tillämpning. Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum (Näringslivets Miljöchefer; GMV; Industriforskningsinstitutet, Länsstyrelsen Västra Götaland) 32-2005

Design med Omtanke i Marks kommun Marks kommun vill bli pilotkommun för att tillämpa metodiken från projektet Design med Omtanke för att skapa en utvecklingsplan för orten Rydal. Marks kommun (Regionutvecklingsnämnden) 55-2005

Göteborg 2050 –regional spridning av resultat och erfarenheter Projektet har i samarbete med stadens planeringsprocesser skapat framtidsbilder av ett långsiktigt hållbart Göteborg bland annat om energi och transporter. Idéer, arbetsmetoder och resultat ska förvaltas och spridas vidare. Göteborgs Stad Miljöförvaltningen (GMV, Göteborg Energi, Energimyndigheten) 16-2004

Miljöbron 2005. Miljöbron är en ideell förening som förmedlar kontakter mellan studenter och företag för olika miljöuppdrag, till exempel i form av exjobb. Det både höjer miljökompetensen ömsesidigt och ger studenterna kontakter med arbetslivet. Miljöbron (Göteborgs universitet, Chalmers, Högskolan Trollhättan Uddevalla, Högskolan Skövde, kommunförbunden, Sparbanksstiftelsen, Kärsund, Innovatum m fl) 38-2005

Förstudie för att bygga nätverk kring hållbar utveckling i Bohuslän - Dalsland Projektets syfte är att genom en ekonomisk förening skapa ett nätverk där inspiration och kreativitet kan tas tillvara för att driva på hållbar utveckling i området. Akademin för hållbar utveckling. 51-2005

Ecoex - West Swedish Environmental Export Projektets syfte är att skapa goda exportförutsättningar för västsvenska miljöföretag. Främst ordnas aktiviteter för kompetens-utveckling och samverkan i exportfrågor. Ecoex är även paraply för Green Energy Cluster och Waternet. Business Region Göteborg (Green Market Sweden, Innovatum) 61-2005

Naturväktarna i Västra Götaland, etapp 2 Världsnaturfondens projekt syftar främst till att ta fram en pedagogisk grundsyn om hållbar utveckling i dess tre dimensioner samt inspirerande studiematerial för utbildning för äldre elever, vilket testas i Västra Götaland som pilotregion. Efter "Mat på hållbar väg" följer motsvarande pedagogiska material om energi och vatten. Världsnaturfonden (Länsstyrelsen Västra Götaland, Konsumentverket) 75-2005

Spridning av Ekocentrums föreläsningsreferat Projektet är en förlängning av påbörjat arbete med att sprida kunskaper från föreläsningar genom dokumentation främst på webben. Ekocentrum 97-2005

Samtalet - ett verktyg för hållbar utveckling Tre områden har valts ut för att skapa affärsutveckling i de gröna näringarna i Bohuslän: förnybar energi från jordbruket, kompletterande näringar t ex turism, samt betande kött djur för att hålla landskapet öppet. Metoden är "samtalet" ett processinriktat arbetssätt. Strömstads kommun (Orust, Munkedal, Sotenäs, Tanum, LRF, deltagande företag) 117-2005

Frågelådan Frågelådan ska vara ett bollplank för små och medelstora företag och en opartisk länk till svensk kvalificerad miljökompetens. Syftet är också att stimulera till en utveckling av företagen, driven av miljöbehov. Centrum för Miljödriven Förtagsutveckling (SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Högskolan Borås) 118-2005

GAME Göteborg Action for Management of the Environment är ett nätverk för forskning och näringsliv m fl. För 2006 planeras bland annat nätverksträffar, miljöforum och rundabordsmöten om aktuella frågeställningar. Göteborgs Miljövetenskapliga centrum 119-2005

Grön Kemi fortsätter till och med halva 2006 med främst delprojektet inom sjöfart. Dessutom planeras ett färgseminarium och information om sommardeck. Göteborgsregionens kommunalförbund, GR (Länsstyrelsen Västra Götaland, Business Region Göteborg) 120-2005

Gröna Rehab Ett projekt för att starta rehabiliteringsverksamhet för människor med stressrelaterade sjukdomar i Göteborgs Botaniska Trädgårds regi och med kompetens från både den vita världen/ vården och den gröna/ trädgården. (Folkhälsokommittén) 142-2004

Naturen nästa Naturreservaten i Västra Götaland ska göras mer kända och använda för rekreation och motion. Information om besökarna till naturreservat och deras behov ska samlas. Väst kuststiftelsens webbplats ska kompletteras med information om hur man reser kollektivt till naturreservaten, och en ökad satsning på de populära guidade vandringarna ska göras. Väst kuststiftelsen (Västtrafik) 142-2005

Centrum för konsumtionsvetenskap Centrum för konsumtionsvetenskap (CFK) tvärvetenskapliga forskning om konsumtion och konsumtionsmönster ska ge värdefulla kunskaper om till exempel hållbar utveckling och konsumtion till andra forskare, näringsliv, myndigheter, organisationer och konsumenter. CFK (Jordbruksdepartementet, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Business Region Göteborg, Göteborgs universitet, Handelshögskolan) 40-2006

Miljöteknikmässan 2006 Syftet med deltagande på Miljöteknikmässan är att visa området Tillväxt och utveckling, men särskilt miljönämndens roll och att locka fler att delta i miljöutvecklingsarbetet inom våra insatsområden. Mässans fokus är "hållbara affärer". 41-2006

Konferens om Storyline – lärande för hållbar utveckling Syftet är att visa pedagoger och skolledare i Norden verktyg och exempel på hur man använder arbetssättet storyline för att skapa intresse och sammanhang kring komplexa frågor, och tydliggöra vad hållbar utveckling är. Storyline Sverige (Göteborgs Stad) 66-2006.

Design med Omtanke Programmet Design med Omtanke ska växa genom att tre centra för rådgivning och utbildning etableras i kommunalförbunden Fyrbodals, Skaraborg och i Sjuhärads. De ska se till att minst 10 nya miljöer skapas och fem studentprojekt drivs i varje delregion. En nätbaserad universitetskurs på fem poäng i Design med Omtanke -metodiken ska startas, bland annat för redan yrkesverksamma. (Regionutvecklingsnämnden, tillväxtavtal, deltagande kommuner) 84-2006

Biosfärkandidat Vänerskärgården med Kinnekulle Området Vänerskärgården med Kinnekulle i kommunerna Götene, Lidköping och Mariestad blev sommaren 2006 utsett till biosfär-kandidatområde. Det är ett slags modellområde för hållbar utveckling. Nu vill man sträva efter att bli biosfärområde 2009. Götene (Lidköping, Mariestad, Naturvårdsverket) 85-2006

Fallstudie Vision 2005 Alingsås Syftet med projektet är att studera företagets roll i processen för hållbar utveckling och för att nå målen i den lokala Vision 2010 i Alingsås kommun. Resultaten och beskrivningen av arbetssättet kan vara intressant för andra att ta del av. Alingsås Futurum (Regionutvecklingsnämnden, Alingsås kommun, Kredo Utveckling) 90-2006

Analys, strategi och plan för Botaniska Trädgårdens framtida kommunikation

Projektet innebär att en kommunikationsstrategi och handlingsplan ska tas fram för Göteborgs Botaniska trädgård. Budskap, mål och målgrupper för kommunikationen definieras. 98-2006

GAME GAME eller Göteborg Action for Management of the Environment består av Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet samt övriga fem högskolor/ universitet i Västsverige, näringsliv, Västra Götalandsregionen, länsstyrelsen och industriforskningsinstitut i Västsverige. Aktiviteter som planeras är seminarier och nätverksträffar, inventering av pågående forskning, utredning om Sjunde ramprogrammet med mera. Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum (Länsstyrelsen i Västra Götaland, Chalmers/Göteborgs universitet, IVL Svenska miljöinstitutet, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Näringslivets Miljöchefer) 123-2006

Genomgång av miljöprioriterade upphandlingsområden Syftet är att minska miljöpåverkan från Västra Götalandsregionens verksamheter genom att köpa större andel miljöanpassade varor och tjänster. I projektet ska man främst identifiera de upphandlingar där välriktade miljökrav ger störst miljövinster. 124-2006

Ecoex - västsvensk miljöteknikexport Ecoex ska skapa exportmöjligheter för västsvenska miljöföretag, och ska i denna etapp stödja fler företag för att få dem "exportmogna". Bland annat ges rådgivning och utbildning. Projektet löper vidare med aktiviteter bland annat i Frankrike, Polen, Norge och USA. Business Region Göteborg BRG (Regionutvecklingsnämnden, Tillväxtprogrammen, Green Market Sweden, Innovatum, deltagande företag) 125-2006.

Miljöbron 2007-2008 Miljöbron förmedlar ex- och projektjobb samt kortare anställningar för att öka kontakten mellan studenter och företag. Miljöbron (Regionutvecklingsnämnden, Kommunalförbundet Fyrbodals, Business Region Göteborg, Chalmers och Göteborgs universitet, Högskolan Väst, Sparbanksstiftelsen Väst, Älvstranden Utveckling, Göteborg Energi, Sveriges Byggindustrier, Innovatum, TRAAB m fl.) 135-2006.

Deltagande på Vård i Västmässan 2007 Inköpsmässan Vård i Väst hålls 24-26 april på Svenska Mässan i Göteborg. Målet är att de anställda som besöker mässan ska få information om miljömervärdena i Västra Götalandsregionens upphandlingar, och inspirera till val av de miljöanpassade produkterna. 19-2007

Hållbar utveckling Väst, år 3 Projektet ska stärka det lokala Agenda 21-arbetet för hållbar utveckling genom samordningsarbete eller konkreta insatser inom särskilda fokusområden. Det kan vara gemensamma kampanjer eller utveckling av metoder och verktyg. Nätverket består av 29 kommuner i Västra Götaland. 144-2003.

Uppsats till GötaPriset Miljösekretariatet och Westma anmälde sitt arbetssätt för miljöanpassad upphandling till GötaPriset. Upphandlingarna som beskrevs var av miljöbilar, ekologisk mat och "Gröna listan" med miljöanpassad inredning. Av 269 projekt blev detta tillsammans med 52 andra nominerat till GötaPriset. Inför den slutliga bedömningen krävs att en längre uppsats skrivs om varje projekt av de nominerade. Vinnaren - samt de som får hedersnämmanden - utses på Kvalitetsmässan i november 2007. 27-2007.

Ut i naturen Västkuststiftelsen vill genom satsningar på mer marknadsföring bland annat om sina guidevandringar, locka fler människor att besöka våra naturreservat. Nytt är "naturskyltfönster" i centrala Göteborg. Informationstavlor i naturreservaten ska också översättas till engelska och tyska. Västkuststiftelsen (Innerstaden Göteborg) 35-2007.

Utveckla kampanj om design för hållbar utveckling Detta projekt ska samla aktörer inom design och utveckling för att diskutera en handlingsplan och skapa en nationell plattform för hållbar utveckling inom kampanjen Saving the Planet in Style. O2 Nordic (Nutek) 43-2007

Underlag för kemikaliestrategi med handlingsplan för Västra Götalandsregionen med målet att miljö- och hälsofarliga kemikalier ska fasas ut och ersättas med mindre farliga kemikalier Projektet handlar om Västra Götalandsregionens egna verksamheter som sjukhus m m och ska underlätta att alla arbetar för samma mål att minska den negativa miljöpåverkan från användningen av kemikalier och kemiska produkter. 50-2007

Informationsmaterial Gröna listan möbler Informationsmaterial ska tas fram för att de interna verksamheter som köpt miljöanpassad inredning från Västra Götalandsregionens Gröna listan ska kunna skylta upp och visa för anställda och besökare att man investerat i miljöanpassade val av möbler eller textilier. 67-2007

Fair fashion? Utställning på Världskulturmuseet Utställningen och aktiviteterna i samband med den ska göra besökarna medvetna om vad vår konsumtion av kläder innebär för hälsa, miljö och mänskliga rättigheter i världen. Men främst vill man visa hur aktiva val kan påverka situationen i mer positiv riktning. Världskulturmuseet (Statens museer för världskultur samt drygt 20 medverkande företag) 71-2007

Talare från Västra Götaland till AER Summer School 2007 Västra Götaland bidrog genom en föreläsare från SIK Institutet för livsmedel och bioteknik med kompetens på den interregionala organisationen Assembly of European Regions sommarskola. Där lär och diskuterar politiker, tjänstemän och ungdomar från regionerna aktuella utvecklingsfrågor. AER 74-2007

Ecoex - Swedish Environmental Export Ecoex stöttar företag i Västra Götaland som vill exportera miljörelaterade produkter, teknik och tjänster. Under 2008 utökas Ecoex med bland annat en exportutvecklare i Sjuhärad. Utöver marknader där man redan är verksam - Norge, Frankrike, Polen och USA - satsas nu på Italien och Kina. Business Region Göteborg (EG strukturfond Mål 2, Regionutvecklingsnämnden, Tillväxtprogrammen i Fyrbodalen, Skaraborg, Sjuhärad) 122-2007

Globala Ekon Kultur & Naturfestival Festivalen ska skapa nya nätverk och belysa relationen mellan kultur och natur för internationella, långsiktiga och hållbara lösningar och helhetslösningar, perspektiv och verktyg för hållbar livsstil. Club Global (Cooperation Tidsnätverket i Bergsjön, ABF, Flatå Kajak Lysekil) 102-2007

Förstudie webbaserad konsumentinformation Syftet är att studera kommersiella och tekniska och villkor, riktlinjer och avgränsningar för en webbaserad databas med ekologiska och etiska produkter för konsument. Ekocentrum (Göteborgs Stad miljöförvaltningen) 85-2007

GAME - Göteborg Action for Management of the Environment GAME, det västsvenska nätverket mellan forskning, näringsliv och samhälle, driver tre typer av aktiviteter; information, samarbete och utredning. Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum, Chalmers-Göteborgs universitet. 39-2008

Centrum för konsumtionsvetenskap Centrum för konsumtionsvetenskap, CFK är ett nationellt forskningscentrum. Viktigast är att initiera nyskapande och tvärvetenskaplig konsumtionsforskning, att lyfta konsumentperspektivet och att sprida forskningsresultaten brett i samhället. Kompetenser inom design, etnologi, företagsekonomi, medicin, psykologi, teknologi med flera ingår i forskningen. Göteborgs universitet (Konsumentverket, Jordbruksdepartementet, Forskningsråden, Handelshögskolan) 133-2007

Regionintern handläggare -konsulent för Design med Omtanke Intresset för metodiken från Design med Omtanke för att skapa attraktiva och långsiktigt hållbara miljöer är stort. Det behövs en tillfällig förstärkning av resurserna för att hantera alla de initiativ till projekt som uppkommit inom Västra Götalandsregionens egna verksamheter. Projektanställningen sker vid Regionkansliets avdelning funktionshinder och delaktighet. 59-2008

Total festival - för ett hållbart liv Festivalens syfte är att visa på ekologiska alternativ som ett led i strävan för hållbar utveckling i dess tre dimensioner, och som något attraktivt och kvalitativt. Not Quite (Vuxenskolan) 61-2008

Miljöteknikmässan 2008 Ett av Miljöteknikmässans huvudteman i år är ”Sustainable City”. Syftet med Västra Götalandsregionens medverkan är att visa att vi är en viktig aktör inom detta område. Målet är ytterligare samverkan för strategiska miljöinsatser i Västra Götaland. 79-2008

Förstudie miljöutveckling i Göteborgs Botaniska trädgård Studien ska utreda trädgårdens komposthantering som ett led i att integrera miljötankandet i hela förvaltningen och skärpa miljöprofilen men också de pedagogiska möjligheterna att visa detta. 89-2008

Förstudie Green Lean Syftet med förstudien är att utreda hur miljöaspekter kan föras in i Lean-konceptet för ledningsstöd i offentliga organisationer och företag. Hållbar utveckling Väst (Dalslandskommunernas kommunalförbund, Chalmers) 64-2008

Miljöbron Miljöbron drivs vidare med att hjälpa studenter få en fot in på arbetsmarknaden och samtidigt hjälpa företag och offentliga organisationer med sitt miljöarbete eller olika uppdrag. Miljöbron (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Chalmers, Göteborgs universitet, Högskolan Väst, Sparbanksstiftelsen Väst, Fyrbodals kommunalförbund, Lokalförsörjningsförvaltningen Göteborg, Business Region Göteborg, SDN Torslanda, Älvstranden Utveckling AB, Göteborg Energi, Fyrstad Kraft, Trollhättan Energi) 112-2008

Skapa mer miljöanpassad handel i stadskärnorna i Västra Götaland Projektet ska genom aktiviteter för att öka kunskapen om miljön inspirera butiksinnehavare och fastighetsägare att bli mer miljömedvetna. Det ska leda till ökad tillgång på närproducerade och miljöanpassade varor och tjänster. Stadskärnorna kan dessutom bli mer attraktiva med bättre chans att konkurrera med den externa handeln. Innerstaden Göteborg (Lidköping samverkansgrupp, Uddevalla city och Ulricehamns cityförening) 124-2008

Ecoex Ecoex ska hjälpa västsvenska miljöföretag att exportera. Det sker genom bransch- och målinriktade aktiviteter för små och medelstora företag som ofta saknar kunskaper och resurser för att kunna exportera. Business Region Göteborg (EU strukturfond mål 2, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, kommunalförbunden i Fyrbodals, Sjuhärads och Skaraborg) 11-2009

Design med Omtanke medfinansiering EU-projektet Design med Omtanke är en metodik för att skapa attraktiva och långsiktigt hållbara offentliga miljöer och produkter. Projektet ingår i ett EU-projekt för att främja behovsbaserad hållbar produktutveckling hos företag. Små och medelstora företag som ofta saknar resurser inom design och utveckling kan få kunskaper och stöd för att utveckla nya idéer. EU-delen av Design med Omtanke-projektet innebär en särskild satsning på behov och efterfrågan hos slutkunderna - vilka ofta är kvinnor - i den offentliga sektorn. (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd) 20-2009

Miljöbron 2010 Miljöbron erbjuder sedan 12 år företag kostnadsfritt utförda miljöuppdrag av studenter för att de ska få en fot in på arbetsmarknaden, samtidigt som företaget får stöd i sitt miljöarbete. Målet för 2010 är att koordinera minst 145 projekt. (Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Fyrbodals kommunalförbund, Göteborgs universitet, Chalmers, Högskolan Väst, Älvstranden utveckling, Innovatum) 91-2009

Ekoturistdestination Vänerskärgården med Kinnekulle Vänerskärgården med Kinnekulle ska vara en fullt utbyggd och etablerad ekoturistdestination 2012. Projektet ska skapa modeller för hur områdets stora natur- och kulturhistoriska värden kan tas tillvara och utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt. Biosfärkandidatområdet Vänerskärgården med Kinnekulle (Götene, Lidköpings, Mariestads kommuner, Vägverket, Västra Götalandsregionens regionutvecklings- och kulturnämnd) 48-2009

Teater eller tröja - vad är bäst för miljön? Är tjänstekonsumtion och kulturkonsumtion (teaterbesök, sportevenemang, frisör, hushållsnära tjänster med mera) bättre för miljön än produktion av varor? Utredningen som bygger vidare på kulturnämndens förstudie "Kulturmiljö" ska studera och jämföra konsumtion från olika hållbarhetsaspekter. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (Västra Götalandsregionens kulturnämnd) 107-2009

Ecoex; West Swedish Environmental Export Detta är det tredje och sista året för EcoEx i denna form med stöd till västsvenska företag med miljörelaterade varor. Projektet har en modell för aktiviteter och rådgivning som utgår från företagets behov inför en exportsatsning. Business Region Göteborg (EU:s strukturfond mål 2, Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Fyrbodals-, Skaraborgs- och Sjuhäradskommunalförbund) 114-2009

GAME - Göteborg Action for Management of the Environment Syftet med GAME är att öka informations- och kunskapsutbyte mellan forskning, näringsliv och samhälle. Detta sker genom olika aktiviteter i nätverket, och spridning av information och utredningar. Göteborgs Miljövetenskapliga centrum, GMV (Chalmers, Göteborgs universitet, IVL, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Näringslivets Miljöchefer) 121-2009

Klimatomställning och det goda livet Detta tvärvetenskapliga forskningsprojekt ska studera effekter och målkonflikter för livskvalitet om man planerar för en bättre livsstil i meningen förändringar för bättre hälsa och välbefinnande, och samtidigt strävar efter minskad klimat- och miljöpåverkan. Detta i jämförelse med om man förlitar sig på att tekniska lösningar eller hårda försakelser krävs för att kunna lösa miljöproblemen. Chalmers tekniska högskola, Fysisk resursteori (Göteborg Energis forskningsstiftelse, Naturvårdsverket, Adelbertska forskningsstiftelsen) 27-2010

Sveriges största filmvisning - Home 1 september Filmen Home handlar om hur vi människor rubbat balansen på jorden under vår korta tid här. Men den ger också hopp och visar tydligt på att det finns fantastiska lösningar som väntar på att användas. Den manar till allas vårt sunda förnuft - och till våra hjärtan. Västra Götalandsregionen är en av sponsorerna för att sprida det viktiga budskapet i filmen: vi alla kan göra något för att vända utvecklingen åt rätt håll. MN 70-2010